

Zeszyt ćwiczeń dla klasy 3

MALARSTWO

MUZYKA

SPORT

LITERATURA

JAN MATEJKO

ADAM MAŁYSZ
CZESŁAW MIŁOŚZI
FRYDERYK CHOPIN

MIKOŁAJ KOPERNIK

CZĘŚĆ

2

Ja i moja szkoła

na nowo

mac
EDUKACJA

Ja i moja szkoła na nowo
Ćwiczenia dla klasy 3, część 2

Autorki

Jolanta Faliszewska

Grażyna Lech

Redaktor projektu

Marzena Czarnowska-Mazurek

Redakcja merytoryczna

Jolanta Faliszewska

Grażyna Lech

Redakcja językowa i korekta

Krystyna Bajor

Paulina Zaborek

Skład i łamanie

Marek Zapala

Redakcja artystyczna

Tomasz Kozłowski

Projekt okładki

Tomasz Kozłowski

Ilustracje na okładce

Maciej Trzepałka

Koordinacja prac graficznych

Magdalena Sarnot-Wrzecionowska

Piktogramy użyte w zeszytcie ćwiczeń:

– kodowanie

– zapamiętaj

– trudne

– strony w podręczniku

Wydawca oświadcza, że dołożył wszelkich starań, aby dotrzeć do wszystkich właścicieli i dysponentów praw autorskich.

Książka, którą nabyłeś, jest dziełem twórcy i wydawcy. Przestrzegaj praw, jakie im przysługują. Udostępniając książkę lub jej fragmenty, rób to wyłącznie w zakresie dozwolonego użytku, który określają przepisy prawa. Zawartość książki możesz udostępnić nieodpłatnie osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz jej fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. Kopiując jej część, rób to jedynie na użytek osobisty.

ISBN 978-83-8141-058-8

© 2019 Wydawnictwo JUKA-91

Wydawnictwo JUKA-91 Sp. z o.o.

ul. Jutrzenki 118

02-230 Warszawa

infolinia 41 366 55 55

www.mac.pl/juka

CZĘŚĆ

2

Ja i moja szkoła

na nowo

Imię

Nazwisko

Klasa

listopad
s. 2-49

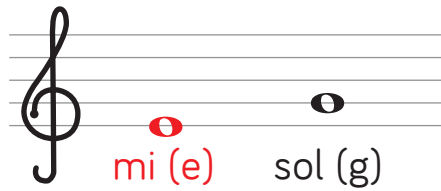

grudzień
s. 50-96

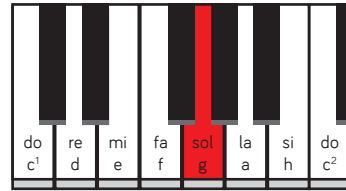
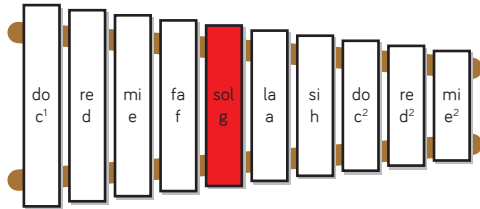
1. Wykonaj ćwiczenia w dowolnej kolejności.

<p>Jaka to pieśń i jaka melodia sprawiają, że Polacy na baczność stają?</p> <p>.....</p>	<p>Podkreśl rzeczowniki.</p> <p>historia bohaterski waha się hart</p>	<p>Podkreśl wyrazy w wyrazach.</p> <p>hulajnoga pohasać halibut hodowca</p>	<p>Napisz rozwiązanie rebusu.</p> <p>f → h</p>																
<p>Jakie wyrazy powstaną?</p> <table border="1" data-bbox="181 772 466 1083"> <tr> <td>wa</td> <td rowspan="5">ha</td> <td>ter</td> </tr> <tr> <td>po</td> <td>le</td> </tr> <tr> <td>bo</td> <td>dło</td> </tr> <tr> <td>Sa</td> <td>ra</td> </tr> <tr> <td>Pod</td> <td>sać</td> </tr> </table>	wa	ha	ter	po	le	bo	dło	Sa	ra	Pod	sać	<p>Nauka, dzięki której się dowiecie, co się dawniej działo w Polsce i na świecie.</p>	<p>Wyraz z literą h o znaczeniu przeciwnym do podanego.</p> <p>skąpy</p>	<p>Wypowiedz zdanie sylabami:</p> <p>Harcerz w harcówce harcuje, a harcerka na harfie hałasuje.</p>					
wa	ha		ter																
po			le																
bo			dło																
Sa			ra																
Pod		sać																	
<p>Rozwiąż rebus.</p> <p>a → u k lon</p>	<p>Odkoduj wyraz.</p> <p>2b, 1a, 3c, 2a, 3c, 2a, 1b, 2c, 3b</p> <table border="1" data-bbox="494 1259 791 1518"> <tr> <td></td> <td>a</td> <td>b</td> <td>c</td> </tr> <tr> <td>1</td> <td>i</td> <td>t</td> <td>s</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>o</td> <td>h</td> <td>a</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>d</td> <td>m</td> <td>p</td> </tr> </table>		a	b	c	1	i	t	s	2	o	h	a	3	d	m	p	<p>Przedstaw podane czynności za pomocą ruchów.</p> <p>hamować czyhać grać na harfie</p>	<p>Zasuszone listki, a smakują wszystkim. Wrzątkiem je zalewamy i smaczny napój mamy.</p>
	a	b	c																
1	i	t	s																
2	o	h	a																
3	d	m	p																
<p>Nazwy dwóch państw w Europie na literę H.</p> <p>.....</p>	<p>Jaka to stara melodia Krakowa z wieży mariackiej co dzień brzmi od nowa?</p>	<p>Rozwiąż rebus. Napisz rozwiązanie.</p> <p>fil</p> 	<p>Pospaceruj teraz tak, jakbyś był hetmanem.</p>																

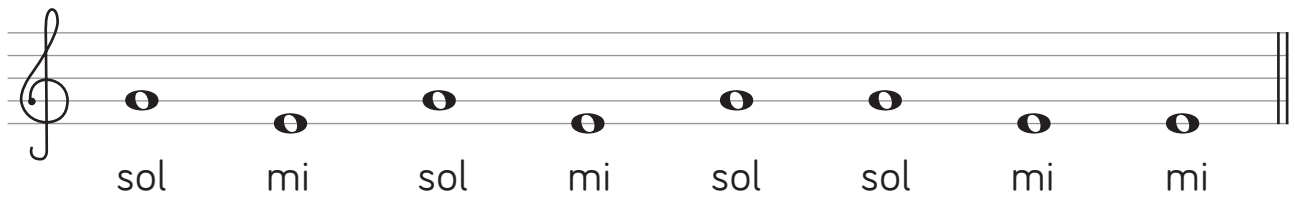
Nuta mi (e)

1. Pokoloruj na rysunkach dzwonek i klawiatury fortepianu miejsce dźwięku **mi (e)**.

2. Zaśpiewaj podane dźwięki.

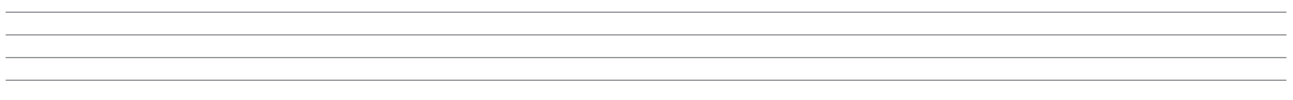

• Zagraj na dzwonekach podane dźwięki.

3. Zagraj na dzwonekach i zaśpiewaj.

4. Napisz klucz wiolinowy i nuty **mi**: całą nutę, półnutę, ćwierćnutę, ósemkę.

1. Mistrz rachunków.

Wykonaj obliczenia najszybciej jak potrafisz. Uzupelnij tabelę.

·	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2									
3									
4									
5									

Odszukaj w tabeli zadania 1. odpowiedzi na pytania.

2. Jakimi liczbami – parzystymi czy nieparzystymi – są iloczyny dwóch czynników parzystych?

- Ile jest takich przykładów w tabeli?
- Zapisz 3 takie przykłady.

.....

3. Jakimi liczbami – parzystymi czy nieparzystymi – są iloczyny dwóch czynników nieparzystych?

- Ile jest takich przykładów w tabeli?
- Zapisz 3 takie przykłady.

.....

4. Jakimi liczbami – parzystymi czy nieparzystymi – są iloczyny dwóch czynników – parzystego i nieparzystego?

- Ile jest takich przykładów w tabeli?
- Zapisz 3 takie przykłady.

.....

5. Zapisz 4 przykłady iloczynów, które ilustrują przemienność mnożenia.

.....

.....

1. Przeczytaj wyrazy i zapisz je w odpowiednich kolumnach tabeli.

brzuch, szybszy, przygoda, spojrzenie, twardszy, większy, krzesło, grzyb, lepszy, drzewo, zdrowszy, chrząszcz, wrzesień, cieplejszy, trzonek

Rzeczowniki	<hr style="border-top: 1px dotted #00aaff;"/> <hr style="border-top: 1px dotted #00aaff;"/> <hr style="border-top: 1px dotted #00aaff;"/>
Przymiotniki	<hr style="border-top: 1px dotted #00aaff;"/> <hr style="border-top: 1px dotted #00aaff;"/> <hr style="border-top: 1px dotted #00aaff;"/>

2. Przeczytaj, o czym przypominają ortografki.

W rzeczownikach
pisz **rz** po literach
spółgłoskowych:
b, p, t, d, k, g, j, w, ch.

W przymiotnikach
w stopniach wyższym
i najwyższym pisz **sz**
po spółgłoskach:
b, p, d, k, j, w.

3. Dopisz brakujące stopnie przymiotników.

Stopniowanie regularne

stopień równy	stopień wyższy	stopień najwyższy
hojny		
	huczniejszy	
		najohydniejszy

4. Określ stopnie podanych przymiotników.

wyraz	stopień przymiotnika	wyraz	stopień przymiotnika
chudszy		głęboki	
tani		najdelikatniejszy	
najcięższa		bogatszy	

1. Na podstawie tekstów z podręcznika, s. 2–3, 8–9, zaznacz poprawne zakończenia zdań.

- Niepodległe państwo

- samo decyduje o swoich sprawach.
- rządzone jest przez inne państwa.

- Pierwsza wojna światowa trwała

- od 1912 do 1916 roku.
- od 1914 do 1918 roku.

- Pierwsza wojna światowa toczyła się

- w XX wieku.
- w XIX wieku.

- Polska odzyskała niepodległość

- w 1916 roku.
- w 1918 roku.

- Na czele Legionów Polskich w zaborze austriackim stanął

- Henryk Dąbrowski.
- Józef Piłsudski.

- Narodowe Święto Niepodległości obchodzone jest w Polsce

- 11 listopada.
- 11 października.

- Muzeum Józefa Piłsudskiego znajduje się

- w Żelazowej Woli.
- w Sulejówku.

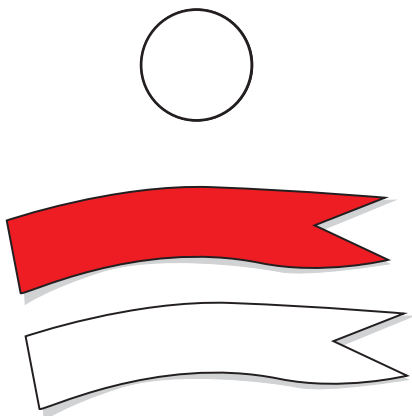
- 11 listopada uroczysta zmiana warty odbywa się w Warszawie

- przed Grobem Nieznanego Żołnierza.
- przed pomnikiem Józefa Piłsudskiego.

1. Zrób kotylion na 11 listopada.

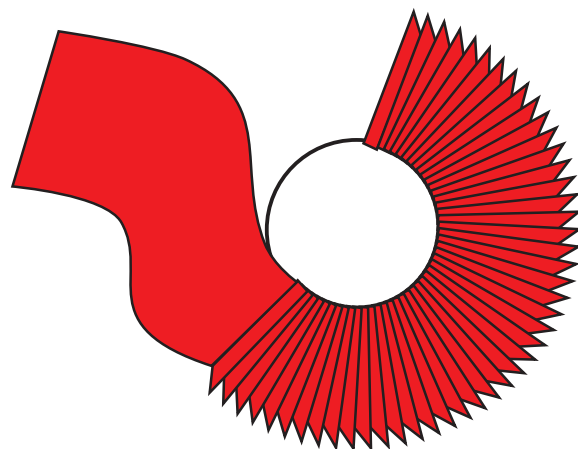
Materiały i narzędzia: czerwona i biała bibuła, kartka z bloku technicznego koloru białego, nożyczki, klej lub zszywacz, agrafka.

1.

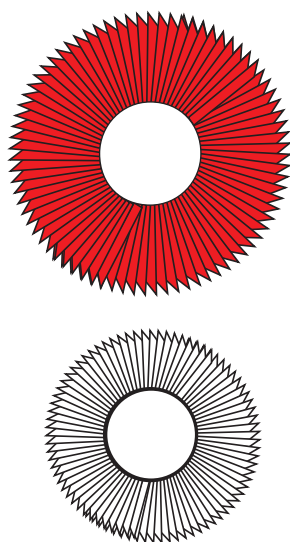
Wytnij dwa białe kółka.
Wytnij pasek czerwonej bibuły o szerokości około 5 cm i długości około 50 cm.

2.

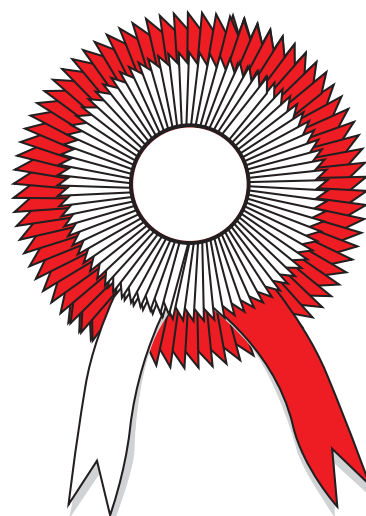
Przyklej bibułę do kółka, tak jak pokazano na obrazku lub przymocuj ją zszywaczem.

3.

Wytnij pasek białej bibuły o szerokości 3 cm i długości 40 cm. Przyklej bibułę do kółka lub przymocuj zszywaczem.

4.

Naklej drugie kółko na pierwsze, zastaniając mocowanie czerwonej bibuły. Z tyłu umocuj agrafkę.

1. Sprawdź, które przymiotniki da się stopniować regularnie, a które – opisowo. Zapisz je w odpowiednich tabelach i dopisz brakujące stopnie.

Pamiętaj, że wszystkie przymiotniki da się stopniować opisowo, ale nie wszystkie – regularnie.

głodny, staranny, pracowity, chory, długi, chętny

Stopniowanie regularne

stopień równy	stopień wyższy	stopień najwyższy

Stopniowanie opisowe

stopień równy	stopień wyższy	stopień najwyższy

1. Mistrz rachunków.

Wykonaj obliczenia najszybciej jak potrafisz. Uzupełnij tabelę.

:									
2	4	8	12	16	20	6	10	18	14
3	6	12	18	24	30	9	15	27	21
4	8	16	24	32	40	12	20	36	28
5	10	20	30	40	50	15	25	45	35

Odszukaj w tabeli zadania 1. odpowiedzi na pytania.

2. Jakimi liczbami – parzystymi czy nieparzystymi – są ilorazy, jeśli dzielne i dzielniki są parzyste?

.....

• Zapisz po 2 takie przykłady.

.....

.....

3. Jakimi liczbami – parzystymi czy nieparzystymi – są ilorazy, jeśli dzielne i dzielniki są nieparzyste?

.....

• Zapisz 3 takie przykłady.

.....

4. Jakimi liczbami – parzystymi czy nieparzystymi – są ilorazy, jeśli dzielne są parzyste, a dzielniki – nieparzyste?

.....

• Zapisz 3 takie przykłady.

.....

5. Czy są w tabeli przykłady, w których dzielne są nieparzyste, a dzielniki parzyste? Zaznacz odpowiedź.

TAK **NIE**

Kiedy zastanawiasz się nad rozwiązaniem zadania, sporządź jego **krótki zapis**. Powinien on zawierać **dane zadania** i to, co jest **niewiadome** w zadaniu.

1. Rozwiąż zadanie. Uzupełnij krótki zapis treści zadania.

Pierwszego dnia Filip przeczytał 5 kartek z pamiętnika taty, a następnego dnia 9 stron. Ile razem stron pamiętnika przeczytał Filip?

Krótki zapis treści zadania:

liczba kartek przeczytanych pierwszego dnia:

liczba stron przeczytanych następnego dnia:

liczba przeczytanych stron razem:

Dowiedz się najpierw, ile stron ma kartka!

Rozwiązanie:

Odpowiedź:

2. Ułóż zadanie na podstawie krótkiego zapisu. Zapisz je i rozwiąż.

Krótki zapis treści zadania:

liczba regałów w pokoju taty: **4**

liczba półek w każdym regale: **5**

liczba półek w biurku taty: **2**

liczba półek w pokoju taty razem: **?**

.....

.....

.....

.....

Rozwiązanie:

Odpowiedź:

1. Przeczytaj tekst.

11 listopada Filip poszedł z tatą na plac marszałka Józefa Piłsudskiego w Warszawie. Widział tam uroczystą zmianę warty przed Grobem Nieznanego Żołnierza. Wystuchał hymnu Polski granego przez orkiestrę wojskową. Przyglądał się, jak harcerze składają wiązanki kwiatów przed pomnikiem Józefa Piłsudskiego.

Tata opowiadał mu o swoim dziadku, który walczył w Legionach Polskich. Potem chłopiec zapalił znicz i razem z tatą uczcili minutą ciszy pamięć bohaterów, którzy polegli w obronie ojczyzny.

– To najwspanialsza uroczystość, jaką dotąd widziałem – opowiadał potem Filip mamie. – Największe wrażenie zrobiła na mnie defilada żołnierzy różnych formacji. Najbardziej podobali mi się żołnierze reprezentujący Polską Marynarkę Wojenną!

2. Wymień postacie wymienione w tekście, określ czas i miejsce opisanych wydarzeń.

12 3. Odszukaj w tekście wyrazy z **h** i je podkreśl.

4. Odszukaj w tekście przymiotniki w stopniu najwyższym. Zapisz je w tabeli i dopisz pozostałe stopnie.

Stopniowanie przymiotników

stopień równy	stopień wyższy	stopień najwyższy
.....
.....
.....

1. Rozwiąż zadanie. Przedstaw krótki zapis zadania.

Dziadek Gai zbiera znaczki z podobizną Mikołaja Kopernika.
Na 8 stronach albumu ma po 4 znaczki. 6 znaczków się powtarza.
Ile znaczków, które się nie powtarzają, ma dziadek?

Krótki zapis treści zadania:

liczba stron ze znaczkami:

liczba znaczków na każdej stronie:

liczba powtarzających się znaczków:

liczba niepowtarzających się znaczków:

Rozwiązanie:

Odpowiedź:

.....

2. Ułóż zadanie na podstawie krótkiego zapisu. Zapisz je i rozwiąż.

Krótki zapis treści zadania:

liczba wszystkich znaczków Olafa: **36**

liczba stron ze znaczkami z podobizną Józefa Piłsudskiego: **6**

liczba znaczków z podobizną Józefa Piłsudskiego na każdej stronie: **4**

liczba znaczków o innej tematyce: **?**

.....

.....

.....

.....

.....

Rozwiązanie:

Odpowiedź:

.....

1. Pracuj samodzielnie. Sprawdź swoją wiedzę. Zaznacz poprawne odpowiedzi.

- Ile czasu zajmuje Ziemi obiegnięcie Słońca?
 rok pół roku dwa lata
- Co sprawia, że na Ziemi zmieniają się pory roku?
 ruch obrotowy Ziemi ruch obiegowy Ziemi
 ruch Słońca wokół Ziemi
- Ile razy Ziemia obiegła Słońce w ciągu twojego życia ?
 8 razy 9 razy 10 razy
- Ile czasu trwa obrót Ziemi wokół własnej osi?
 rok pół doby dobę
- W jaki sposób jest to odczuwane przez mieszkańców Ziemi?
 robi się cieplej następują po sobie dzień i noc
 świeci księżyc

2. Napisz, jakie są konsekwencje ruchów Ziemi.

Zjawiska związane z ruchem Ziemi:

ruch obiegowy -

ruch obrotowy -

3. Podkreśl w tekście zdania, które są odpowiedziami na podane pytania, i odpowiedz na nie. Użyj kolorów, jakimi są zapisane pytania.

Co to jest równonoc?

Ile razy w roku występuje równonoc?

Po ile godzin trwają wtedy noc i dzień?

Kiedy dzień jest najdłuższy?

Kiedy noc jest najdłuższa?

Dwa razy w roku dzień i noc mają po tyle samo godzin. Dzień i noc mają wtedy po około 12 godzin. W marcu, z 20 na 21, jest równonoc wiosenna, a we wrześniu, z 22 na 23, równonoc jesienna. Najdłuższy dzień w roku – przesilenie letnie – przypada na 22 czerwca. Najdłuższa noc w roku – przesilenie zimowe – przypada na 22 grudnia.

1. Poznaj własności masy solnej i ulep z niej dowolną rzecz.

Materiały i narzędzia: 1 szklanka soli, 1 szklanka mąki, mniej więcej pół szklanki wody, folia aluminiowa.

Masa solna jest tworzywem, z którego możesz robić różne przedmioty, na przykład ozdoby, zabawki. Możesz nadawać jej kształty, malować, ozdabiać i utwardzać. Modelowanie z masy solnej to świetny pomysł na zabawę.

Przepis na masę solną

1. Wsyp do miski mąkę i sól, a potem dokładnie wymieszaj.
2. Powoli wlewaj zimną wodę i wyrabiaj ciasto.
3. Możesz wzbogacić masę solną o łyżkę oleju i łyżkę kleju do tapet.
4. Możesz zabarwić masę na wybrany kolor, dosypując na przykład kakao, paprykę.

Dobre rady

- Wyroby z masy solnej najlepiej jest robić na folii aluminiowej. Łatwo je wtedy przesuwać na inne miejsce, a podczas suszenia w piecu nie przywierają do blachy. W trakcie pracy możesz zwilżać wodą poszczególne elementy, żeby lepiej się ze sobą sklejały.
- Po wykonaniu przedmiotu z masy solnej musisz go wysuszyć. Najlepiej zrobić to w temperaturze pokojowej – wyrób wówczas nie popęka, będzie to trwało jednak kilka dni.
- Możesz też suszyć wyroby w piekarniku w temperaturze do 75 stopni Celsjusza. Im niższa temperatura suszenia, tym mniejsze prawdopodobieństwo popęknięcia masy solnej.

Pamiętaj: w piekarniku możesz suszyć swoje prace tylko za zgodą i pod opieką dorosłych!

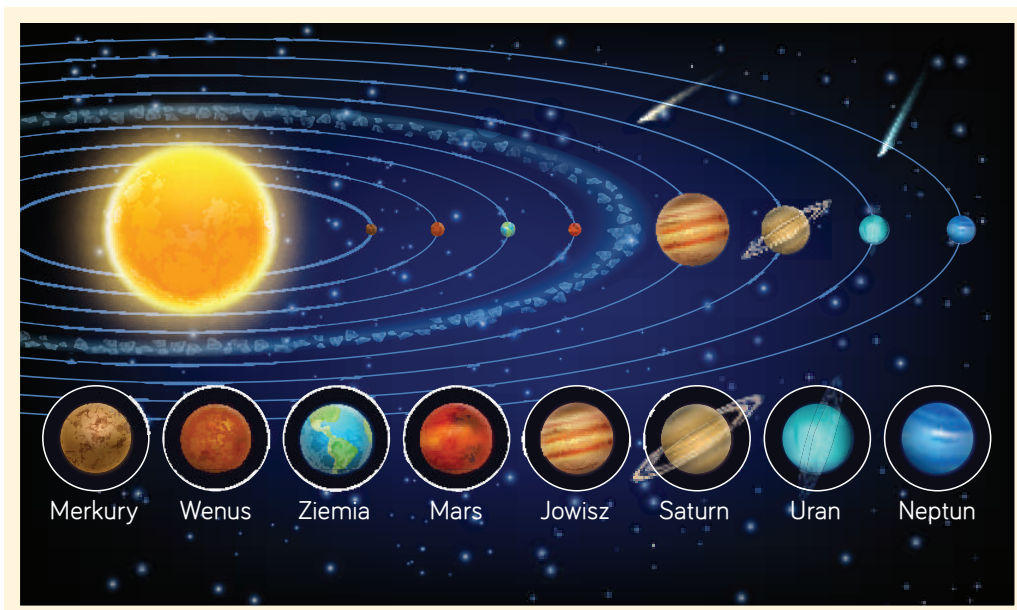
1. Przeczytaj tekst i obejrzyj zdjęcia.

Według naukowców wszystko zaczęło się 10 do 20 miliardów lat temu od **Wielkiego Wybuchu** (Big Bang).

Powstał wtedy wszechświat (kosmos), czyli wszystko, co istnieje fizycznie.

Ogromna chmura gazów i pyłów bardzo szybko wirowała wokół własnej osi. W samym środku tego wiru zaczęła świecić gwiazda – Słońce. Wokół niej powstały planety, z których składa się Układ Słoneczny. Wśród nich była Ziemia. Działo się to około czterech i pół miliarda lat temu.

Mały Chopin¹ Michał Rusinek (fragment)

Któregoś roku na Wielkanoc
mama upiekła mu mazurek.
Fryderyk, zamiast się podzielić,
zjadł cały, za co dostał burę.

A na dodatek z przejedzenia
męczyły nocne go koszmary.
Całą noc śnił, że w jego brzuchu
w strojach ludowych tańczą pary.

Kiedy się wsłuchał w rytmy brzucha,
rozpoznał, że tam tańczą ludzie
mazura, potem kujawiaka,
a przy oberku się obudził.

I zaraz stworzył dwa MAZURKI,
których się nie je, lecz się słucha,
gdy ktoś je gra na fortepianie,
a brzmią w nich tamte tańce z brzucha.

18

1. We fragmencie wiersza są nazwy utworów muzycznych, jakie komponował Fryderyk Chopin. Podkreśl te nazwy.
2. Uzupelnij zdania wyrazami z tekstu i ćwiczenia *Sprawdź się!* (podręcznik, s. 28–29).

Fryderyk Chopin był muzycznym. został wielkim kompozytorem i był małym chłopcem, na którego rodzice mówili Frycek. Kiedy Fryderyk miał 20 lat, wyjechał z Polski do Francji i już nie wrócił do Polski.

¹ Wiersz z książki: Michał Rusinek, „Mały Chopin”, Wydawnictwo Znak, Kraków 2018.

Tańce ludowe

Fryderyk Chopin poznał ludową muzykę w młodości podczas wakacji w Szafarni, gdzie chętnie i dużo tańczył. Z tańców ludowych wywodzą się tańce narodowe: krakowiak, polonez, mazurek, mazur, oberek, kujawiak. Wśród nich królują: mazurek oraz blisko z nim związane – oberek i kujawiak.

mazurek – taniec ludowy z Mazowsza, w żywym tempie

kujawiak – taniec ludowy z Kujaw, najwolniejszy spośród tańców mazurkowych

oberek – taniec ludowy, najszybszy spośród tańców mazurkowych

krakowiak – żywy, taniec ludowy z okolic Krakowa, popularny w całej Polsce

1. Zapamiętaj nazwy pięciu tańców narodowych.

1. Rozwiąż zadanie. Przedstaw krótki zapis zadania.

Do konkursu tanecznego zgłosiło się pięćdziesiąt osób w dziesięcioosobowych zespołach. W ostatniej chwili zgłosiły się jeszcze trzy takie zespoły. Ile zespołów zgłosiło się do konkursu?

Krótki zapis treści zadania:

liczba zgłoszonych tancerzy:

liczba tancerzy w zespole:

liczba zespołów zgłoszonych w ostatniej chwili:

liczba wszystkich zespołów:

Rozwiązanie:

Odpowiedź:

.....

2. Ułóż zadanie na podstawie krótkiego zapisu. Zapisz je i rozwiąż.

Krótki zapis treści zadania:

liczba tancerzy w pierwszym zespole: **30**

liczba tancerzy w drugim zespole: **3 razy mniej niż w pierwszym**

liczba tancerzy w pierwszym i drugim zespole razem: **?**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Rozwiązanie:

Odpowiedź:

.....

1. Rozwiąż zadanie. Przedstaw krótki zapis zadania.

Na koncert przed pomnikiem Chopina przygotowano dla dzieci 36 miejsc na 4 ławkach, po tyle samo na każdej. Na jednej z ławek siadło tylko 7 dzieci. Ile wolnych miejsc zostało na tej ławce?

Krótki zapis treści zadania:

liczba przygotowanych miejsc:

liczba ławek:

liczba dzieci na jednej z ławek:

liczba wolnych miejsc na tej ławce:

Rozwiązanie:

Odpowiedź:

2. Ułóż zadanie na podstawie krótkiego zapisu. Zapisz je i rozwiąż.

Krótki zapis treści zadania:

liczba dorosłych osób na koncercie: **40**

liczba dzieci na koncercie: **2 razy mniej niż dorosłych**

różnica między liczbą dorosłych i liczbą dzieci na koncercie: **?**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Rozwiązanie:

Odpowiedź:

.....

Fryderyk Chopin i jego muzyka (cd.)

1. W tekście podkreśl przymiotniki.

Mało kto lubi listopadową pogodę. Niemiłe są dni, kiedy na dworze jest zimno, szaro i deszczowo. Na chodnikach i ulicach trzeba omijać niemałe kałuże. Nieuważnym osobom zdarza się nie uskoczyć w porę przed fontanną wody spod kół przejeżdżających samochodów.

Bezlistne drzewa wzbudzają smutek. Nieprzyjemne bure chmury snują się po niebie. Czasami błysnie między nimi nieśmiałe słońce. Nieliczne ptaki snują się ospale. Późna jesień i zima to niedobra pora dla ptaków. Na szczęście troskliwe dzieci zaczynają je dokarmiać.

- Podkreślone przymiotniki zapisz w kolejności alfabetycznej i dokończ rozpoczęte zdanie.

Przymiotniki w stopniu równym z **nie** jako przeczeniem pisz

2. Od podanych rzeczowników utwórz przymiotniki i je zapisz.

rzeczowniki	przymiotniki
nieprawda	
niebezpieczeństwo	
niecierpliwość	

3. Od podanych przymiotników utwórz rzeczowniki i je zapisz.

przymiotniki	rzeczowniki
nieśmiały	
niechętny	
nieufny	

4. W podanych zdaniach podkreśl przymiotniki.

Polonez

Polonez to polski taniec narodowy. Tańczy się go w takcie na trzy. Ma poważny charakter. Jego tempo zmienia się od wolnego do średniego. Tancerze wykonują spokojne, płynne ruchy, które podkreślają powagę tańca. Polonezy komponowali między innymi Fryderyk Chopin, Stanisław Moniuszko, Henryk Wieniawski, Michał Kleofas Ogiński.

• Uzupełnij informacje na podstawie przeczytanego tekstu.

nazwa tańca:

pochodzenie tańca:

charakter tańca:

tempo tańca:

5. Naucz się tańczyć poloneza.

Jan Matejko i jego malarstwo

1. Obejrzyj zdjęcie obrazu i przeczytaj jego opis. Uzupełnij opis podanymi wyrazami we właściwej formie.

czerwony, tkanina, buty, lewa, pies, kokardy, białe, róża, prawa, niebieskie, czapka, futrzany, pas

Jan Matejko, „Portret trojga dzieci artysty: Tadeusza, Heleny, Beaty”

Obraz został namalowany w 1870 roku. Jan Matejko przedstawił na nim swoje dzieci: pięcioletniego Tadeusza, trzyletnią Helenę i roczną Beatkę. Malarz miał później jeszcze dwoje dzieci – Jerzego i Reginę. Starsze dzieci stoją w pokoju na tle wzorzystej Tadeusz ubrany jest w zupan z pasem krakowskim i wysokie W prawej dłoni trzyma futrzaną, a lewą rękę oparł o U jego stóp leży duży W środku stoi Helena w jasnej sukience z koronkowymi falbankami i niebieskimi

Na nogach ma rajtuzy i buciki. Dziewczynka rękę oparła na tułowiu, a opiera się o fotel przykryty narzutą, na której siedzi Beatka, trzymająca w ręczce pączek Tadzio i Helenka patrzą przed siebie, a Beatka spogląda w stronę psa.

Obraz został namalowany farbami olejnymi na płótnie. Ma kształt prostokąta o wymiarach 1 m 27 cm na 1 m 60 cm. Można go oglądać w Muzeum Narodowym w Warszawie.

2. Obejrzyj obraz i opisz go według planu.

Opis obrazu

1. Kto jest autorem obrazu?
2. Jaki jest tytuł obrazu?
3. Kto się znajduje na obrazie?
4. Jak wygląda postać przedstawiona na obrazie, jak jest ubrana i ustawiona?
5. Co znajduje się wokół postaci?
6. Jaka jest kolorystyka obrazu?
7. Jakie wrażenie robi na tobie ten obraz?

Jan Matejko, „Portret syna Jerzego na koniu”

3. Skopiuj¹ ten obraz.

¹ Skopiować to znaczy zrobić **kopię**, czyli dokładnie powtórzyć wykonane wcześniej dzieło.

1. Na podstawie tekstu z podręcznika, s. 36–37, zaznacz poprawne zakończenia zdań.

Alfred Nobel był

- Niemcem.
- Szwedem.

Nagroda Nobla przyznawana jest

- w pięciu dziedzinach.
- w czterech dziedzinach

Alfred Nobel wynalazł

- dynamit.
- dynamo.

Nagrodę Nobla dostało

- trzech Polaków i dwie Polki.
- czterech Polaków i dwie Polki.

Nagroda Nobla przyznawana jest od

- 1901 roku.
- 1896 roku.

Nagrodę Nobla dwukrotnie dostała

- Wisława Szymborska.
- Maria Skłodowska-Curie.

Alfred Nobel przeznaczył swój majątek na nagrody dla osób, które działają na rzecz

- wojny, nauki lub sztuki.
- pokoju, nauki lub sztuki.

Nagroda Nobla wręczana jest co roku w rocznicę śmierci Alfreda Nobla

- 10 grudnia.
- 24 grudnia.

26

- Przeczytaj kod i rozszyfruj napis na medalu Nagrody Nobla (podręcznik, s. 36).

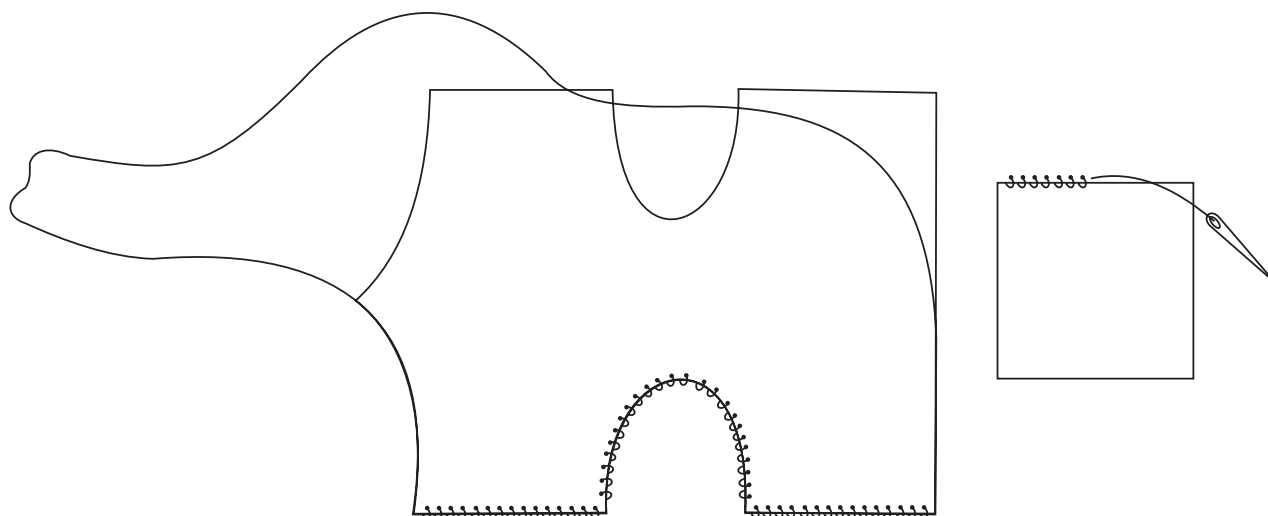
Liczba rzymska	Liczba arabska
M	1000
D	500
C	100
X	10
I	1

1. Zrób maskotkę słońia.

Materiały i narzędzia: miękka, gruba tkanina, igła, nici, nożyczki, wata, guziki.

Maskotka – słoń

- Wytnij szablony: A, B, C (s. 95).
 - Obrysuj na tkaninie szablony A i C po 2 razy oraz 1 raz szablon B.
 - Zszyj na okrętkę trzy części (A, A, B). Zostaw niewielki otwór i wypchaj słońia wata.
 - Dokończ zszywanie.
 - Przyszyj słońiowi uszy (C) i ogon.
 - Przyszyj oczy z guzików.
- Uwaga! Możesz zrobić słońia, zszywając tylko dwie formy A.

1. W podanych zdaniach podkreśl czasowniki.

Stoń przyszedł do wodospadu w wąwozie.
 Wyjście z wąwozu zablokował mu wielki głąz.
 Staś za pomocą prochu wysadził głąz.
 Skąta rozpadła się na mniejsze części.
 King wyszedł z wąwozu.
 Nel i Staś uratowali stonia od śmierci.

2. Od podanych rzeczowników utwórz czasowniki.

rzeczowniki	czasowniki
spanie	
pisanie	
czytanie	

3. Od podanych czasowników utwórz rzeczowniki.

czasowniki	rzeczowniki
gra	
siedzi	
stoi	

4. Napisz czasowniki, które kojarzą ci się z podanymi rzeczownikami.

pióro – pisze

perfumy –

tódką –

igła –

gruszka –

bluza –

nożyczki –

piłka –

jaskółka –

lalka –

zupa –

radio –

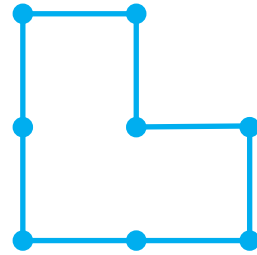
1. W zoo budowany jest dla słońi kwadratowy zbiornik na wodę o boku 6 m. Jaką długość będzie miało ogrodzenie tego zbiornika?

Rozwiązanie:

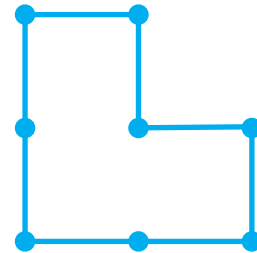
Odpowiedź:

2. Zaznacz rozwiązania zadań na podanych rysunkach.

- Oto plan starego zbiornika na wodę, który trzeba przebudować, aby otrzymać kwadratowy kształt. Które dwie ściany wystarczy przestawić?

- Po namyśle postanowiono wybudować dwa baseny w kształcie kwadratów. Które dwie ściany trzeba przesunąć, aby to osiągnąć?

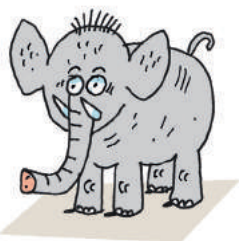

3. Opiekun słońi przynosi im codziennie 7 wiader z owocami i warzywami, po 6 kg w każdym. Ile kilogramów owoców i warzyw dostają codziennie te słońie?

Rozwiązanie:

Odpowiedź:

4. To 4 słońie o imionach: King, Herkules, Wyrwidąb, Melania. Napisz imiona słońi, wiedząc, że Melania stoi obok Herkulesa i obok Wyrwidąba, a Herkules stoi obok Kinga, który jest pierwszy z prawej.

.....

1. Przeczytaj fragment wspomnień Karola Wojtyły o ojcu. Podkreśl **czasowniki**.

„Moje chłopięce i młodzieńcze lata łączą się przede wszystkim z postacią ojca. Patrzyłem z bliska na jego życie, widziałem, jak umiał od siebie wymagać (...). Patrząc na niego, nauczyłem się, że trzeba samemu stawiać sobie wymagania i przykładać się do spełniania własnych obowiązków”.¹

- Czego Karol nauczył się od ojca?

2. Uzupełnij zdania **czasownikami**.

- Gdzie moja piłka?
- Kto moje cukierki?
- Co wczoraj?
- Gdzie tata samochód?
- Kto w lustrze?

3. Przeczytaj przysłowia i połącz je z ich objaśnieniami. Zapamiętaj je.

Polskie powiedzenia, które warto znać:

Czego Jaś się nie nauczy,
tego Jan nie będzie umiał.

Bez pracy i wytrwałości
niczego się nie osiągnie,
nie dojdzie się do celu.

Grosz do grosza,
a będzie kokosza.

Wiedza i umiejętności, które
zdobynamy w dzieciństwie, mają
wpływ na całe nasze życie.

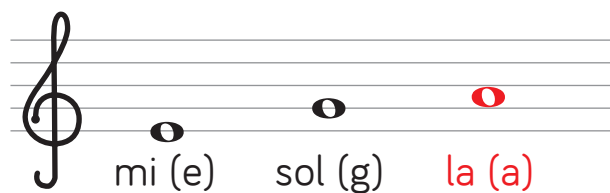
Bez pracy nie
ma kołaczy.

Odkładając niewielkie sumy, można
zbierać większą sumę i kupić
sobie to, o czym się marzy.

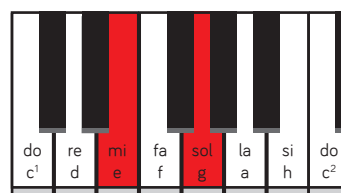
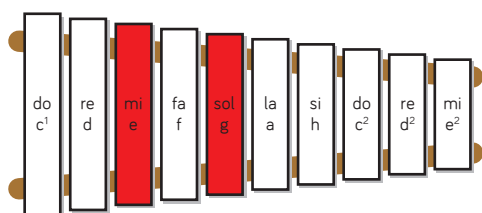
- Podkreśl czasowniki w powiedzeniach.

¹ Tekst z książki: Joanna Krzyżanek, „Jan Paweł II, czyli jak Karolek został papieżem.”

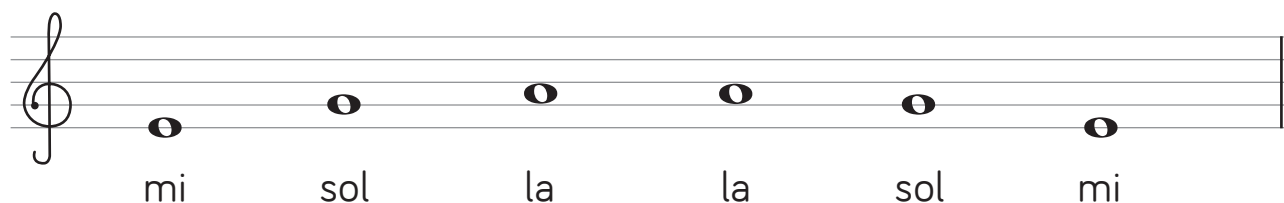
Nuta la (a)

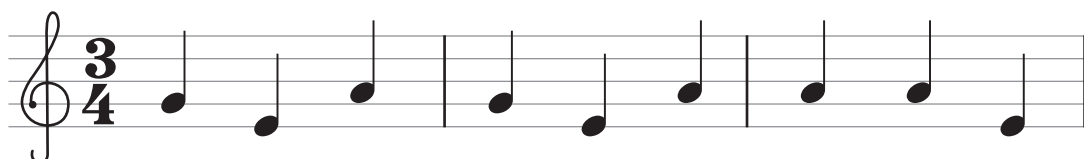
1. Pokoloruj na rysunkach dzwonek i klawiatury fortepianu miejsca odpowiadające dźwiękowi **la (a)**.

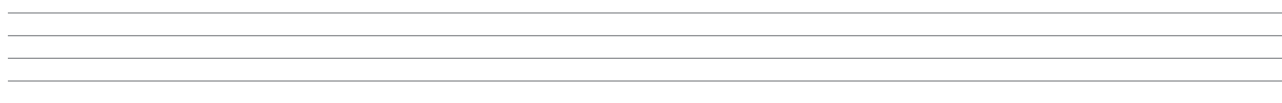
2. Zagraj na dzwonekach i zaśpiewaj.

3. Napisz, jakie to nuty, i je zagraj.

4. Napisz na pięciolinii klucz wiolinowy i ćwierćnuty: **a, a, e, g**. Zagraj te dźwięki.

1. W jednym sklepie lizak kosztuje 6 gr, a w innym 7 gr. Ile można zaoszczędzić, kupując 6 tańszych lizaków?

Rozwiązanie:

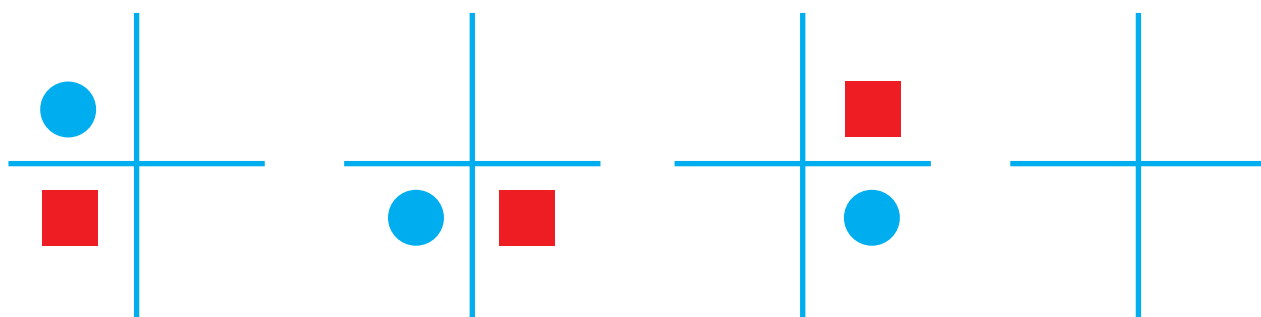
Odpowiedź:

2. Piłka do nogi kosztuje 42 zł. Ochraniacze na golenie¹ są 6 razy tańsze niż piłka, a ochraniacze na łokcie są 7 razy tańsze niż piłka. Co jest droższe – ochraniacze na golenie czy na łokcie? O ile droższe?

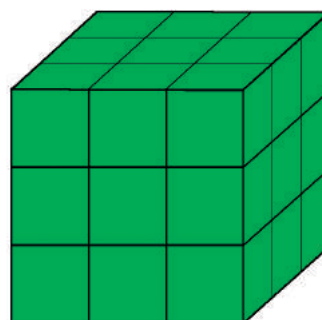
Rozwiązanie:

Odpowiedź:

3. Uzupełnij ostatni rysunek.

4. Z małych klocków Staś skleił dużą kostkę (patrz rysunek). Następnie pomalował wszystkie ściany kostki zieloną farbą. Ile małych klocków ma pomalowane dokładnie dwie ściany?²

¹ **Goleń** – podudzie.

² Zadanie z książki: „Matematyka z wesołym Kangurem”, Wydawnictwo Aksjomat, Toruń 2012.

1. Wywnioskuj na podstawie podanych dat, co ile lat odbywają się letnie igrzyska olimpijskie.

2008, 2012, 2016,

Letnie igrzyska olimpijskie odbywają się co lata.

- W którym roku będą kolejne letnie igrzyska olimpijskie?
- Dowiedz się, gdzie się będą odbywały.

2. Wywnioskuj na podstawie podanych dat, co ile lat odbywają się zimowe igrzyska olimpijskie.

2010, 2014, 2018,

Zimowe igrzyska olimpijskie odbywają się co lata.

- W którym roku będą kolejne zimowe igrzyska olimpijskie?
- Dowiedz się, gdzie się będą odbywały.
- Co ile lat odbywają się igrzyska olimpijskie – zimowe lub letnie?

3. Na letnich igrzyskach olimpijskich (do 2016 roku) Polacy zdobyli 68 złotych medali, 83 srebrne medale i 133 brązowe.

- Jakich medali zdobyli najwięcej, a jakich – najmniej?

4. Na zimowych igrzyskach olimpijskich (do 2018 roku) Polacy zdobyli 7 złotych medali, 7 srebrnych i 8 brązowych.

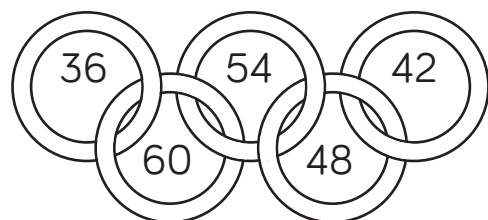
- Ile medali zdobyli łącznie?

5. Podczas letnich igrzysk olimpijskich w 2016 roku sportowcy rywalizowali w 27 dyscyplinach, a podczas zimowych igrzysk w 2018 roku – w 15 dyscyplinach.

- O ile więcej jest dyscyplin na letnich olimpiadach niż na zimowych?
- Jak myślisz, z czego wynika taka różnica? Podaj trzy powody.

6. Oblicz i odszukaj wyniki na fladze olimpijskiej. Pokoloruj kółka na kolory wskazane przez iloczyny.

$7 \cdot 6 = \dots\dots\dots$	$9 \cdot 6 = \dots\dots\dots$
$6 \cdot 6 = \dots\dots\dots$	$10 \cdot 6 = \dots\dots\dots$
$8 \cdot 6 = \dots\dots\dots$	

MÓJ SPORT, MOJA RADOŚĆ! 10 ZASAD TRENINGU DLA DZIECI UPRAWIAJĄCYCH SPORT

1. Czerpię przyjemność z trenowania i udziału w zawodach. Lubię to, co robię.
2. Umysł, tak jak mięśnie, potrzebuje gimnastyki. Mogę trenować swój umysł, tak jak trenuję ciało.
3. Warto się starać, choć czasem na efekty trzeba poczekać.

Adam Małysz przygotowywał się kilkanaście miesięcy do igrzysk olimpijskich, aby oddać cztery skoki trwające w sumie około 15 sekund. Jak wiemy, zapewniły mu one dwa medale olimpijskie.

4. Każdego dnia mogę zrobić coś, co przybliży mnie do celu.
5. Wiem, w czym jestem dobry i co potrafię, a w czym mogę osiągnąć więcej.

34

Adam Małysz był bardzo żywym i ruchliwym dzieckiem. Nic więc dziwnego, że już w wieku trzech lat zaczął jeździć na nartach. Gdy miał sześć lat, oddawał pierwsze skoki na obiekcie o punkcie konstrukcyjnym K 10. Trenerem Adama był wówczas jego wujek Jan Szturc. Z tamtego okresu w sposób szczególny utkwily Adamowi w pamięci dwa zdarzenia. Jedno związane z udziałem w pierwszych zawodach. Oddał wówczas dwa skoki: na 9 i 11 metrów. Przy drugim skoku się przewrócił, ale i tak był dumny z tego, że zajął drugie miejsce. Trzeba tylko dodać, że startowało... dwóch zawodników.

6. Mogę się czasem pomylić.
7. Mam wpływ na to, jak wygląda mój dzień.

Adam Małysz potrafił w pokoju hotelowym ćwiczyć samotnie pozycje dojazdowe, w pełnym rynsztunku startowym – zgodnie z zasadą: „Trenuj tak, jak startujesz”.

8. Sport to również umiejętność przegrywania. Potrafię sobie radzić z przeciwnościami.

Robert Korzeniowski napisał:

„By osiągnąć sukces, musiałem się nauczyć przegrywać z klasą, i to bez względu na powód przegranej. Najważniejsze było wyciąganie wniosków i budowa nowego planu. Planu pozytywnego. Szukanie rewanżu za doznane krzywdy, a czasami wręcz upokorzenia, jest bezcelowe”.

9. Szanuję swoich sportowych konkurentów i doceniam ich umiejętności.

Janusz Sidło podczas igrzysk olimpijskich w Melbourne [czytaj: melbern] rywalizował z Norwegiem Egilem Danielsonem. Po piątej kolejce Sidło prowadził. Od zdobycia złotego medalu dzielił go tylko jeden rzut. Tymczasem jego rywalowi nie bardzo się wiodło, więc Sidło zaproponował mu rzut swoim oszczepem. Danielsen skorzystał z tej propozycji. Rzucił i zdobył złoty medal olimpijski.

35

10. Każdy start jest okazją do tego, by dowiedzieć się czegoś o sobie.

Trenuj z radością i osiągnij satysfakcję!

Jeśli chcesz się dowiedzieć jak rozumieć wszystkie te zasady, i jak je stosują wielcy sportowcy, sięgnij do książki Jana Blecharza i Małgorzaty Siekańskiej „Mój sport, moja radość! 10 zasad treningu dla dzieci uprawiających sport”, wydanej przez GWP w 2009 roku.

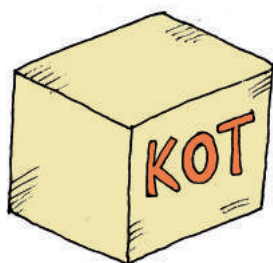
1. Objaśnij, jak rozumiesz każdą zasadę.
2. Do każdej zasady podaj przykład z własnego doświadczenia.
3. Czy chcesz być zawodowym sportowcem? Dlaczego?
4. Napisz w zeszycie, jakie cechy powinien mieć sportowiec zawodowy.

1. Obok podanych wyników zapisz iloczyny, w których jednym z czynników będzie 6.

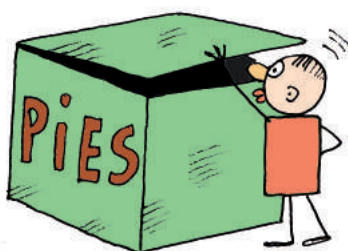
sześćdziesiąt	
czterdzieści osiem	
trzydzieści sześć	
pięćdziesiąt cztery	
czterdzieści dwa	

2. Matematyczak ma kota, psa i chomika. W trzech pudełkach trzyma dla nich karmę. Na pudełkach nakleił etykiety, ale się pomylił i wszystkie etykiety znalazły się na niewłaściwych pudełkach. Czy wystarczy otworzyć jedno pudełko i rozpoznać, dla którego zwierzaka przeznaczona jest karma, aby zorientować się, co jest w pozostałych pudełkach?

karma dla kota

karma dla psa

karma dla chomika

- Podkreśl informację w zadaniu, dzięki której można rozwiązać to zadanie.

3. Obok podanych wyników zapisz ilorazy, w których dzielnik będzie równy 6.

siedem	
dziewięć	
sześć	
osiem	
dziesięć	

1. Przeczytaj tekst i podkreśl czasowniki.

Hania ogląda album.

Razem z Hanią oglądają go Olek i Daria.

- Którego wielkiego Polaka najbardziej podziwiasz? – pyta Hania Olka.
- Zachwycam się malarstwem Jana Matejki. A ty?
- Ja i Daria interesujemy się wynalazkami, tak jak Ignacy Łukasiewicz.
- Wiem, że razem budujecie robota.

• Zapisz te czasowniki w tabeli poniżej i określ ich liczbę i osobę.

czasownik	liczba	osoba

2. Odmień podane czasowniki przez osoby.

osoba	czasownik	
	iść	śpiewać
	liczba pojedyncza	liczba mnoga
1.		
2.		
3.		

Hej, zagrajcie siarczyście (fragment) Izabella Klebańska¹

- Stasiu, co ty grasz? – zapytała mama. – To nie są gamy.
- Nie chcę gam – zaprotestował. – Ty zagraj.
- Najpierw obowiązek, potem przyjemność – odparła.
- Kiedy to nudne. Ja chciałbym tak jak ty!
- To musisz zacząć od gam. – Mama była nieugięta. – Bez gam nigdy nie nauczysz się grać.
- No dobrze – skapitulował z westchnieniem. – Ale potem zgrasz?
- Zagram.
- I zaśpiewasz?
- Zaśpiewam – obiecała.

Najbardziej lubił, jak mama grała i śpiewała. Szczególnie te dziwne i smutne pieśni. Zapamiętał nazwisko ich autora – Julian Ursyn Niemcewicz. Zbiór miał tytuł *Śpiewy historyczne*. Dzięki nim poznawał dzieje ojczyzny. Opowiadały o Bolesławie Chrobrym, Łokietku, Kazimierzu Wielkim, Zawiszy Czarnym czy hetmanie Stefanie Czarnieckim. Podobały mu się tak bardzo, że wkrótce znał je wszystkie na pamięć, choć miał tylko pięć lat.

Oprócz słuchania gry i śpiewu matki, największą przyjemność sprawiało Stasiowi improwizowanie². Żeby tak umieć zamienić na dźwięki wszystkie uczucia i zachwyty – marzył nieraz, kiedy wieśniacy śpiewali wieczorem po pracy, a ich głosy niósły się echem nad polami. – Albo wygrać tego pięknego poloneza, którego słyszał w śmiłowickim zamku, gdy gościli u stryja. Jak zabrzmiałby kurant tamtego starego zegara, nienakręcanego przez lata, który nagle odzywa się w środku nocy za sprawą pokutującej duszy? Jak oddać nastrój nocy, kiedy stryj zabrał go do tajemniczego kościółka, gdzie starzy ludzie odprawiali obrzędy i śpiewali pieśni, od których włos jeżył się na głowie³?

- Gamy! – stanowczy głos mamy przerwał rozmyślenia i błądzenie po klawiaturze.

¹ Fragment z książki Izabelli Klebańskiej, „Hej, zagrajcie siarczyście”, Wydawnictwo Literatura 2019.

² **Improwizacja** – tworzenie muzyki na żywo, bez przygotowania.

³ Opis takich obrzędów znajduje się w „Dziadach” Adama Mickiewicza.

– Gamy – powtórzył potulnie i palce postusznie zaczęły pięć się po kolejnych klawiszach. Tym razem zawziął się i nie pozwolił sobie na choćby chwilę nieuwagi. Zwłaszcza że tatko zasiadł w fotelu obok ze swoim szkicownikiem w ręku.

Rzetelnie odegrane gamy i ćwiczenia doczekały się nagrody. Mama zezwoliła na zabawę, zagrali nawet wspólnie na cztery ręce. To była prawdziwa muzyczna uczta. Drugą nagrodą był rysunek taty, na którym uwiecznił go razem z mamą przy fortepianie.

Staś Moniuszko z matką Elżbietą

Stanisław Moniuszko
(1819–1872)

Stanisław Moniuszko został wychowany w miłości do ojczyzny. Kulturze ludowej i szlacheckiej poświęcił swoją twórczość. Skomponowane przez niego opery – „Halka”, „Straszny dwór” – to dzieła chwytające za serca każdego Polaka.

Stanisława Moniuszkę nazywa się ojcem polskiej opery. Jego pieśni i arie śpiewane są do dziś.

UNESCO ogłosiło rok 2019 Rokiem Stanisława Moniuszki.

1. Jakich utworów słuchał mały Moniuszko?
2. Posłuchaj utworów skomponowanych przez Stanisława Moniuszkę. Zapisz ich tytuły w zeszycie.
3. Który kompozytor także czerpał inspirację z muzyki ludowej?

Sprawdź się!

rz czy ż?

retelnie

powtórzenie

jeść się

mać

- Przeczytaj nazwy głosów śpiewaków operowych. Zapisz je w odpowiednich częściach tabeli.

alt tenor sopran bas baryton

Głosy śpiewaków operowych	
głosy kobiece	
głosy męskie	

- Powiedz, czym się charakteryzują te głosy.

- To instrumenty strunowe smyczkowe.

skrzypce

altówka

wiolonczela

kontrabas

- Czym się różnią te instrumenty, a w czym są podobne?

- W orkiestrze symfonicznej, liczącej 40 muzyków, jest sekcja smyczków, która liczy: 20 skrzypiec, 4 altówki, 4 wiolonczele, 2 kontrabasy.

- Oblicz, ilu smyczków potrzebuje ta sekcja.

- Oblicz, ilu muzyków gra na innych instrumentach.

- Oblicz, ile strun razem mają instrumenty z sekcji instrumentów smyczkowych, jeśli każdy taki instrument ma 4 struny.

Utwór Stanisława Moniuszki *Prząśniczka* jest oficjalnym hejnałem Łodzi. Grany jest co godzinę przez zegar na wieży ratusza przy placu Wolności.

1. Oblicz. Uporządkuj wyniki wraz z literami – od największego do najmniejszego. Powstałym hasłem uzupełnij zapisaną niżej notatkę.

$48 : 6 = \dots\dots\dots$	$7 \cdot 6 = \dots\dots\dots$	$6 \cdot 6 = \dots\dots\dots$	$54 : 6 = \dots\dots\dots$	$60 : 6 = \dots\dots\dots$
a	n	a	t	f

..... to żółtawa, palna ciecz o charakterystycznym zapachu, wyodrębniona z ropy naftowej. Stosowana jest jako paliwo w samolotach, jako rozpuszczalnik i w celach kosmetycznych.

2. W sklepie było 12 półlitrowych butelek nafty. W ciągu dnia sprzedano 4 butelki nafty. Ile litrów nafty zostało w sklepie?

Krótki zapis treści zadania:

liczba butelek:

pojemność butelki:

liczba sprzedanych butelek:

liczba pozostałych litrów nafty w sklepie:

Rozwiązanie:

Odpowiedź:

3. W sklepie było 12 półlitrowych butelek nafty. W ciągu dnia sprzedano 4 butelki nafty. Ile litrów nafty zostało w sklepie?

Krótki zapis treści zadania:

liczba litrów nafty:

pojemność butelki:

liczba skrzynek:

liczba butelek w skrzynce:

Rozwiązanie:

Odpowiedź:

Ważny wynalazek

Ignacy bardzo lubił się uczyć. Niestety, po śmierci ojca musiał przerwać naukę i podjąć pracę w aptece.

Razem z przyjacielem pracowali nad pozyskiwaniem nafty z ropy naftowej. Ignacy chciał skonstruować lampę, w której paliwem, zamiast oleju, miała być nafta.

Udało mu się to w 1853 roku. Lampa naftowa oświetlała okno apteki, ale zainteresowanie nią nie było wielkie.

Zainteresowanie lampą wzrosło po tym, kiedy w miejscowym szpitalu trzeba było w nocy przeprowadzić pilną operację. Do oświetlenia sali użyto lamp naftowych skonstruowanych przez Ignacego Łukasiewicza.

Od tego wydarzenia zainteresowanie lampą naftową stale rosnęło, a wynalazca wciąż ją udoskonalał. Chciał, żeby lampa była bezpieczna i tania, dostępna także dla najbiedniejszych ludzi.

Do tej pory ludzie oświetlali domy kaganekami – lampami oliwnymi, które były niebezpieczne, wybuchwały, kopcily i nie dawały możliwości regulacji płomienia.

W lampie Łukasiewicza płomień był ostro-
nięty, a dzięki regulacji dopływu tlenu można było regulować jasność świecenia¹.

Ignacy
Łukasiewicz
(1822–1882)

pierwsza lampa naftowa

kaganek – lampka oliwna

¹ Pamiętaj o doświadczeniu ze świeczką? Im więcej tlenu, tym świeczka paliła się jaśniej.

Zainteresowanie naftą i lampami było tak duże, że przyjaciele uruchomili koło Krosna kopalnię ropy naftowej, co było początkiem przemysłu naftowego w Polsce.

Najstarsza kopalnia ropy naftowej koło Krosna

Ignacy Łukasiewicz zastąpił również z tego, że wspierał okolicznych mieszkańców. Starał się, by uwierzyli, że ich życie może być lepsze, a przyszłość leży w ich rękach.

1. Napisz, czego dokonał Ignacy Łukasiewicz.

2. Jakie znaczenie dla ludzi ma możliwość oświetlania domów?

3. Jaki był stosunek Ignacego Łukasiewicza do ludzi?

4. Uzupełnij wyrazy i sprawdź na s. 42–43, czy są poprawnie zapisane.

u.....yto, wyda.....enie, wcią....., tak.....e, mo.....liwość,

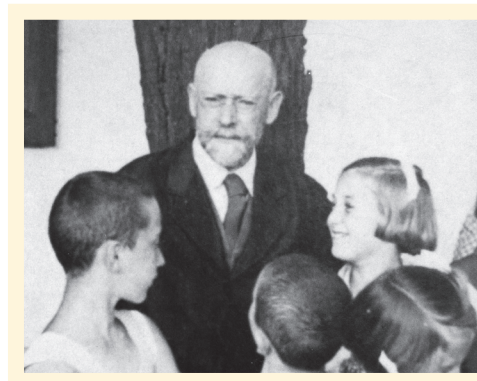
p.....yjaciele, du.....e, równie....., uwie.....yć, p.....yszłość,yacie

UMIEM CZYTAĆ ZE ZROZUMIENIEM

1. Przeczytaj tekst i powiedz, dlaczego Janusz Korczak zaliczany jest do wielkich Polaków.

O doktorze, który kochał dzieci

Był taki doktor, który poświęcił swoje życie biednym, pokrzywdzonym dzieciom. Nazywał się Janusz Korczak. Był lekarzem, pisarzem, pedagogiem i działaczem społecznym.

Janusz Korczak
1878–1942

Janusz Korczak skończył medycynę. Studiował w Warszawie, Paryżu, Berlinie. Po studiach zaczął działać w towarzystwie „Pomoc dla Sierot”. Zaprojektował dom dla sierot i został jego dyrektorem. Wspólnie z dziećmi i wychowawcami opracował regulamin domu, opierający się na sprawiedliwości oraz równości praw i obowiązków. Dzieci powołały swój parlament, sąd i redagowały gazetę.

Doktor traktował dzieci poważnie. Uważał, że dziecko powinno samo przeżyć i zrozumieć daną sytuację, doświadczyć jej, po czym samodzielnie wyciągnąć wnioski i ponieść konsekwencje. Mówił, że:

„Dziecko ma prawo być sobą.
Ma prawo do popełniania błędów.
Ma prawo do posiadania własnego zdania.
Ma prawo do szacunku.
Nie ma dzieci – są ludzie”.

Szczególnie trudny dla życia w domu sierot był okres II wojny światowej. Brakowało jedzenia, lekarstw, środków czystości.

Doktor i wychowawcy starali się jak mogli, by zdobyć żywność i leki.

Aż nadszedł 5 lub 6 sierpnia 1942 roku, kiedy Korczak, dziesięcioro wychowawców i 192 sieroty zostali wypędzeni z domu dziecka i przewiezieni do obozu zagłady w Treblince, gdzie wszyscy zginęli.

Janusz Korczak napisał dla dzieci książki, między innymi: „Król Maciuś Pierwszy”, „Król Maciuś na wyspie bezludnej”, „Bankructwo małego Dżeka”, „Kajtuś czarodziej”.

2. Na podstawie tekstu z ćwiczenia 1. zaznacz właściwe zakończenia zdań.

Janusz Korczak był

sportowcem.

pedagogiem.

Był dyrektorem

domu sierot.

szkoły.

Przekonywał ludzi, że dziecko

nie ma głosu.

ma prawo do szacunku i własnego zdania.

W prowadzonym przez niego domu

dzieci miały swój parlament, sąd i gazetę.

wychowawcy decydowali za dzieci.

W czasie II wojny światowej w domu sierot

dzieci miały dobre warunki.

dzieci głodowały.

Janusz Korczak, wychowawcy i dzieci z domu sierot

przeżyli wojnę.

zginęli w obozie koncentracyjnym w Treblince.

UMIEM WYSZUKAĆ W ZDANIACH RZECZOWNIKI, PRZYMIOTNIKI I CZASOWNIKI

3. Podkreśl w tekście ćwiczenia 2., we wskazany wyżej sposób, po 3 rzeczowniki, czasowniki i przymiotniki.

UMIEM PISAĆ PRZECZENIE NIE Z RZECZOWNIKAMI I PRZYMIOTNIKAMI

4. Podane rzeczowniki i przymiotniki zapisz z przeczeniem **nie** w odpowiedniej kolumnie tabeli.

	rzeczowniki	przymiotniki
dobry		
porządek		
chęć		
wesoły		

To umiem!

UMIEM DODAWAĆ I ODEJMOWAĆ W ZAKRESIE 100 ORAZ MNOŻYĆ I DZIELIĆ W ZAKRESIE 60, A TAKŻE ROZWIĄZYWAĆ ZADANIA.

1. **Mistrz rachowania.** Oblicz jak najszybciej.

$7 \cdot 6 + 39 = \dots\dots\dots \text{mis}$

$48 : 6 + 87 = \dots\dots\dots \text{trzem!}$

$9 \cdot 6 - 27 = \dots\dots\dots \text{steś}$

$36 : 6 - 0 = \dots\dots\dots \text{Je}$

- Otrzymane wyniki zapisz wraz z sylabami w tabeli w kolejności od najmniejszego do największego i przeczytaj hasło.

wynik				
sylaba				

2. Ola ma pewną kwotę pieniędzy. Policzyła, że jeśli kupi 5 jednakowych batoników, to zostanie jej 15 złotych reszty, a jeśli kupi 8 takich batoników, to zostanie jej 9 złotych reszty. Ile złotych ma Ola?

Rozwiązanie:

Odpowiedź:

46

3. **Mistrz rachowania.** Oblicz jak najszybciej.

$64 + 6 \cdot 6 = \dots\dots\dots \text{Do}$

$64 + 42 : 6 = \dots\dots\dots \text{brze}$

$100 - 8 \cdot 6 = \dots\dots\dots \text{czysz!}$

$73 - 60 : 6 = \dots\dots\dots \text{li}$

- Otrzymane wyniki zapisz wraz z sylabami w tabeli w kolejności od największego do najmniejszego i przeczytaj hasło.

wynik				
sylaba				

4. Maciek ma 47 zł. Ile złotych mu zabraknie do zakupu 6 zeszytów po 9 zł każdy?

Rozwiązanie:

Odpowiedź:

1. Mistrz rachowania. Oblicz jak najszybciej.

ków. $7 \cdot 6 + 4 \cdot 9 = \dots\dots\dots$	nynh $24 : 3 + 7 \cdot 5 = \dots\dots\dots$	Po $8 \cdot 6 - 28 : 7 = \dots\dots\dots$
cie $9 \cdot 6 - 3 \cdot 9 = \dots\dots\dots$	sta $18 : 2 + 36 : 4 = \dots\dots\dots$	po $14 : 2 - 15 : 3 = \dots\dots\dots$
staw $8 \cdot 4 + 54 : 6 = \dots\dots\dots$	Znam $16 : 2 - 4 \cdot 2 = \dots\dots\dots$	la $59 - 28 + 16 = \dots\dots\dots$

- Utwórz hasło z podanych sylab – odczytaj towarzyszące im wyniki w kolejności od najmniejszego do największego. Napisz to hasło.

Hasło:

2. Szkolna biblioteka jest na trzecim piętrze. Od wejścia do szkoły na parter jest 6 schodów, a na każde półpiętro prowadzi 9 schodów. Ile schodów jest od wejścia do szkoły do biblioteki?

Rozwiązanie:

47

Odpowiedź:

3. W bibliotece na dwóch regałach jest 95 książek. Na jednym regale jest 37 książek. O ile więcej książek jest na drugim regale?

Rozwiązanie:

Odpowiedź:

4. Komputer w bibliotece zabezpieczony jest hasłem złożonym z cyfr: 6260852. Zamiast cyfr można wpisać wyraz. Który z podanych wyrazów jest hasłem do tego komputera, jeśli różnym cyfrom odpowiadają różne litery, a takim samym cyfrom takie same litery? Te wyrazy to: pomidor, polonez, papryka.

Rozwiązanie:

Odpowiedź:

To umiem!

ZNAM IMIONA I NAZWISKA SŁAWNYCH POLAKÓW I WIEM, W JAKICH DZIEDZINACH ZASŁYNNĘLI.

1. Przeczytaj tekst i uzupełnij go imionami i nazwiskami sławnych Polaków.

Wystawa

Uczniowie trzecich klas zorganizowali w szkolnej czytelnicy wystawę poświęconą wielkim Polakom.

Kasia powiesiła portret Marszałka

Adam przypiął zdjęcia papieża z pielgrzymek po całym świecie. Julka przyniosła album z reprodukcjami obrazów historycznych pędzla

a Bartek z Olą przygotowali ilustracje wykonane na podstawie powieści „W pustyni i w puszczy”.

Antek wykonał model Ziemi, która krąży wokół Słońca, zgodnie z odkryciem

Marta i Kinga przyniosą odtwarzacz z mazurkami i polonezami

Wszystkie dzieci bardzo się starały, żeby wystawa była interesująca.

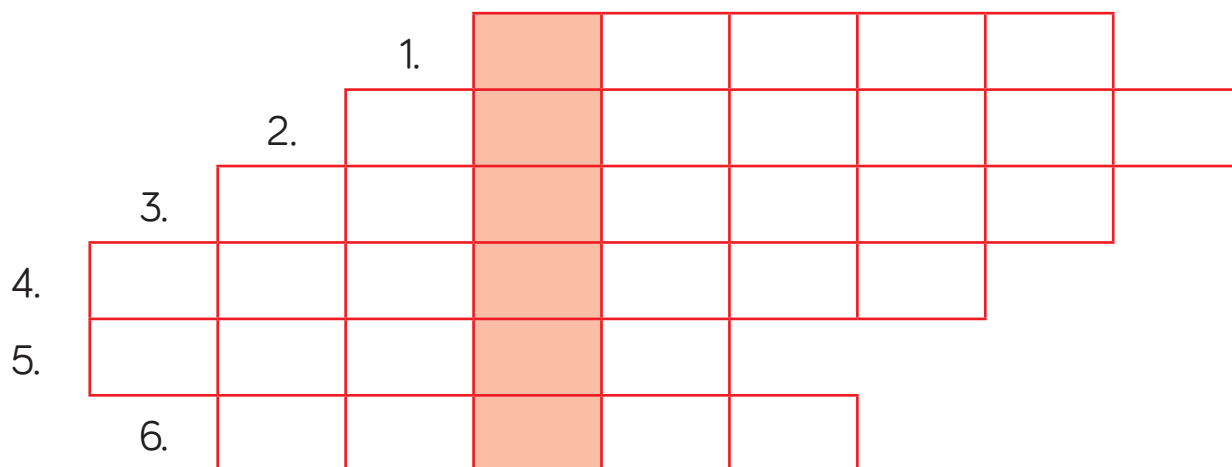
2. Wyszukaj w ćwiczeniu 1. po 3 rzeczowniki, czasowniki i przymiotniki i zapisz je w tabeli w liczbie pojedynczej i w liczbie mnogiej.

rzeczowniki	
liczba pojedyncza	liczba mnoga

czasowniki	
liczba pojedyncza	liczba mnoga

przymiotniki	
liczba pojedyncza	liczba mnoga

3. Napisz w diagramie nazwy obrazków. Przeczytaj hasło.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

1. Napisz po dwa argumenty¹ uzasadniające opinie zawarte w rozpoczętych zdaniach.

Mam na imię
twoje imię Rosnę i się zmieniam.

Cieszę się, że rosnę, ponieważ:

Nie cieszę się, że rosnę, ponieważ:

50

2. Porównaj swoje argumenty z ćwiczenia 1. z argumentami koleżanek i kolegów. Podyskutujcie o tych argumentach. Używaj w wypowiedziach słów: **argumentować, udowadniać, sugerować**.

• Sformułujcie wspólne wnioski z tej dyskusji.

3. Rozwiąż rebusy, a poznasz synonimy słowa **argument**. Zapisz rozwiązania.

do

z → d

uza

tu → a

nie

¹ **Argument** – wypowiedź potwierdzająca lub obalająca czyjs sąd o czymś.

1. Rozdziel podane iloczyny na trzy iloczyny według wzoru i je oblicz.

$$6 \cdot 7 = 1 \cdot 7 + 2 \cdot 7 + 3 \cdot 7 = 7 + 14 + 21 = 42$$

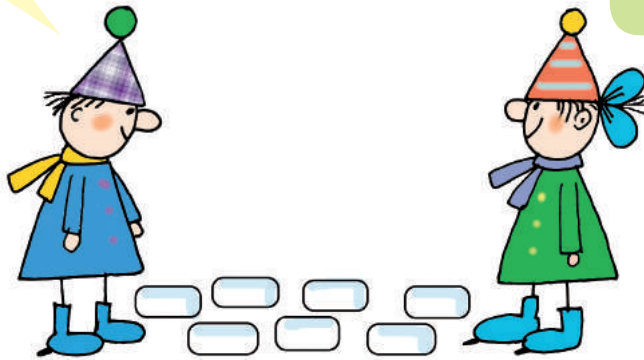
$$6 \cdot 7 = \dots\dots\dots$$

$$7 \cdot 7 = \dots\dots\dots$$

2. Rozwiąż zadania matematyczaków i uzupełnij zdania.

Zbudujemy murek z piguł.

Będzie w nim 7 poziomów. Na każdym poziomie będzie po tyle samo piguł.

- Na każdym poziomie będzie po piguł.
- Po piątym poziomie murek będzie się składał z piguł.
- Po szóstym poziomie murek będzie się składał z piguł.
- Po siódmym poziomie murek będzie się składał z piguł.
- Po czwartym poziomie w murku jest o piguł więcej niż po pierwszym.

3. Oblicz. Otrzymane iloczyny połącz liniami – od największego do najmniejszego – i w takiej kolejności przeczytaj towarzyszące im sylaby.

$7 \cdot 6$
dzo

$7 \cdot 5$
rze

$7 \cdot 2$
zy

$7 \cdot 1$
sie

$7 \cdot 0$
dem!

$7 \cdot 7$
Bar

$6 \cdot 6$
dob

$7 \cdot 3$
ra

$6 \cdot 5$
mno

$7 \cdot 4$
zysz

1. Pokoloruj ortografiki, które użyły w wypowiedziach bezokoliczników.

2. Przeczytaj wyrazy. Podkreśl czasowniki w formie osobowej.

niewielki, wzięto, klasa, gra, śpiewać, otoczyć, zeszyty, piórniki, koleżanka, zatańczyli, ulepią, zebrać, biały, szczery, podniósł

• Spośród podkreślonych czasowników wybierz dwa i utóż z nimi zdania.

3. Przeczytaj zdania i podkreśl w nich bezokoliczniki.

Podczas dyskusji o zaletach i wadach dorastania wypowiadały się dwie dziewczynki i trzech chłopców. Każdy musiał wziąć z koszyczka pytanie i przygotować odpowiedź. Musiał podać co najmniej dwa argumenty na poparcie swojego zdania. Wszystkim najbardziej podobało się uzasadnienie Niny i ona dostała największe brawa.

- Chciałbym dostać takie brawa - marzył głośno Jaś.

4. Zapisz bezokoliczniki podkreślone w ćwiczeniu 3. Do każdego dopisz czasownik w formie osobowej w dowolnej osobie i liczbie.

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

5. Zamiast bezokoliczników napisz w zdaniach czasowniki w formie osobowej.

przynieść

- Dzisiaj _____ do szkoły kanapki z warzywami – powiedział Jacek. _____

uciekać

Wczoraj kurczątko _____ przed psem przez całe podwórko.

zanieść

Dziewczynki nie _____ przedwczoraj zaproszenia do pani Marty. _____

zaśpiewać

W przyszłą sobotę Kasia i Basia _____ pięć piosenek na koncercie świątecznym. _____

poćwiczyć

Na najbliższych zajęciach jazdy konnej Janek _____ skoki przez przeszkody. _____

przygotować

- Na wycieczkę w przyszłym tygodniu _____ pytania do konkursu wiedzy o przyrodzie. _____

1. Oblicz. Pokoloruj pola z otrzymanymi wynikami zgodnie z podanym kodem. Wyniki: mniejsze od 5 - ■, równe 7 - ■, większe od 5, a mniejsze od 7 - na ■, równe 5 - ■.

$35 : 7$	$49 : 7$	$28 : 7$	$42 : 7$	$0 : 7$
$7 : 7$	$14 : 7$	$42 : 6$	$21 : 7$	

2. Rozwiąż zadania matematyczaków i uzupełnij zdania.

Policzyłam nasze gwiazdki. Jest ich 50!

Włożymy wycięte gwiazdki do kopert. W każdej będzie 7 gwiazdek. Ile kopert potrzebujemy?

- Na 35 gwiazdek potrzebowalibyśmy kopert.
- Na 42 gwiazdki potrzebowalibyśmy kopert.
- Na 49 gwiazdek potrzebowalibyśmy kopert.
- Na 7 gwiazdek ażurowych i 21 gwiazdek pełnych potrzebowalibyśmy koperty.
- Na 14 gwiazdek ażurowych i 35 pełnych potrzebowalibyśmy kopert.

3. Pokoloruj pola pod liczbami, które dzielą się przez siedem i przeczytaj sylaby, które są pod nimi zapisane.

25	14	12	7	28	9	21	42	35	40	70	62
ma	Świet	te	nie	dzie	ma	lisz	przez	sie	ty	dem!	ka

1. Podkreśl w tekście czasowniki.

Wczoraj Zuzia wypożyczyła ciekawą książkę ze szkolnej biblioteki. Kiedy przyszła do domu, zaczęła ją czytać.

Dziś Zuzia znów czyta. Mama szykuje obiad i prosi ją, by obrała ogórki na mizerię.

- Zaraz przyjdę, mamusiu! Chętnie ci pomogę. Zrobimy pyszną mizerię!

- Wyszukaj w tekście i zapisz w tabeli po dwa czasowniki w różnych czasach.

Czasowniki w czasie		
przeszłym	teraźniejszym	przyszłym

2. Ułóż i napisz po jednym zdaniu z czasownikami w podanych czasach.

czas
przeszły

czas
przyszły

czas
teraźniejszy

- Ułóż i napisz pytania do napisanych zdań.

1. Każda liczba w tabeli ma przynajmniej dwa dzielniki. Pokoloruj pola pod liczbami, zgodnie z kodem.

Liczba podzielna: przez 7 – , przez 6 – ,
przez 5 – , przez 4 – .

35	16	20	70	30
				
28	42	15	49	24

- Napisz liczbę, która jest dzielnikiem wszystkich liczb w tabeli.
2. Spróbuj, bez liczenia, utworzyć trójki przykładów o takim samym wyniku. Uzasadnij swój wybór. Oblicz, aby sprawdzić, czy się nie mylisz. Pokoloruj pola z jednakowymi wynikami takimi samymi kolorami.

$10 \cdot 7 =$	$7 \cdot 2 + 7 \cdot 2 + 7 \cdot 4 =$	$35 + 28 =$
$8 \cdot 7 =$	$28 + 14 =$	$4 \cdot 7 + 2 \cdot 7 =$
$9 \cdot 7 =$	$28 + 35 =$	$14 + 14 + 28 =$
$6 \cdot 7 =$	$2 \cdot 7 + 3 \cdot 7 + 5 \cdot 7 =$	$7 \cdot 7 + 21 =$

3. Czterdziestu dwóch uczniów ćwiczyło ustawienia w szeregach. Pani Asia podawała liczby, a wszyscy jak najszybciej ustawiali się w szeregi. Przeczytaj polecenia pani Asi i zaznacz właściwie odpowiedzi.

- Ustawcie się po siedem osób w szeregu. Ile będzie szeregów?
A. Będzie 6 szeregów. B. Będzie 8 szeregów.
- Ustawcie się po sześć osób w szeregu.
A. Będzie 6 szeregów. B. Będzie 7 szeregów.
- Ustawcie się po dwadzieścia jeden osób w szeregu.
A. Będą 2 szeregi. B. Będzie 10 szeregów.

Rozwiąż zadania. Zakoduj odpowiedzi w tabeli na dole strony – pokoloruj odpowiednie pola.

1. Aby udekorować szkolny korytarz, dzieci z klas trzecich przygotowały 56 dużych liści, każda klasa po 7 liści. Ile klas przygotowało liście?

1A. 8 klas. 2A. 7 klas. 1C. 10 klas.
2. Na szkolnych korytarzach ustawiono 70 doniczek z trzykrotkami, po 7 na jednym parapecie. Na ilu parapetach ustawiono trzykrotki?

2A. Na 7 parapetach. 2B. Na 10 parapetach. 2C. Na 5 parapetach.
3. Wielokrotnościami liczby 7 są:

3A. 14, 21, 28. 1C. 49, 56, 63. 2C. 7, 15, 24.
4. W konkursie plastycznym na temat jesieni wzięło udział po 9 uczniów z siedmiu klas. Ilu uczniów wzięło udział w konkursie?

2A. 63 uczniów. 2B. 49 uczniów. 2C. 65 uczniów.
5. Na wystawę pokonkursową przygotowano na ścianie korytarza miejsce dla prac plastycznych – w siedmiu szeregach po 10 miejsc. Ile to razem miejsc?

1B. 70 miejsc. 2C. 60 miejsc. 3C. 100 miejsc.
6. Jeśli każdy uczestnik konkursu oddał na wystawę jedną pracę plastyczną, to ile wolnych miejsc zostało na ścianie w korytarzu?

1C. 29 miejsc. 2C. 30 miejsc. 3C. 7 miejsc.

	A	B	C
1	Każ	in	my
2	jest	de	– dzie
3	z nas	ci –	ne.

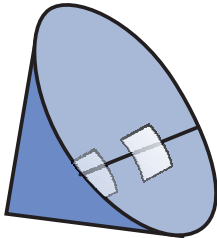
- Przeczytaj w tabeli, w kolejności rozwiązywanych zadań, pokolorowane sylaby i wyrazy. Napisz otrzymane zdanie.

2. Zrób zabawkę i przeczytaj o zasadach jej działania.

Fruwająca kulka¹

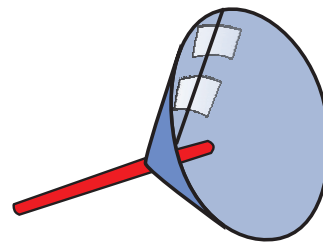
Materiały i narzędzia: masa mocująca do plakatów lub plastelina, rurka z prze-
gubem do napojów, kolorowy papier, folia aluminiowa, nożyczki, taśma klejąca.

1.

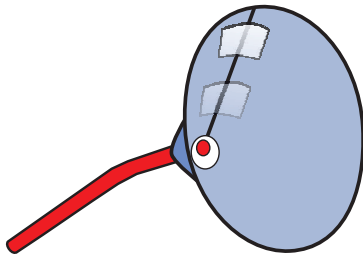
- Wytnij koło (s. 93), rozetnij je wzdłuż wskazanej linii i ozdób.
- Złóż koło w lejek i sklej brzegi wewnątrz i na zewnątrz taśmą klejącą lub papierem.

2.

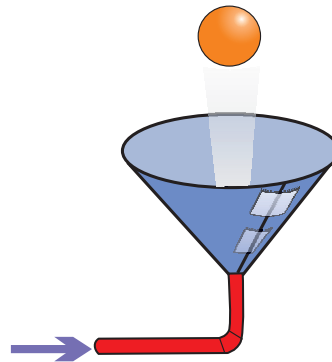
- Odetnij wierzchołek lejka i wsuń w otwór krótszą część rurki do napojów. Odetnij kawałek rurki z drugiej strony.

3.

- Oblep końcówkę rurki wewnątrz lejka – plasteliną lub masą do mocowania plakatów – żeby się z niego nie wysuwała.

4.

- Uformuj niewielką kulkę z folii aluminiowej.
- Włóż kulkę do lejka i dmuchaj w zgiętą rurkę tak, by kulka fruwała.

 Powietrze wdmuchiwane do rurki zwiększa swoje ciśnienie, a gdy wpada do lejka, swoje ciśnienie zmniejsza. Działanie na kulkę naprzemiennie powietrza o wysokim i niskim ciśnieniu powoduje jej podskakiwanie.

¹ Pomysł zaczerpnięty z książki: R. Gilpin, L. Pratt „Księga eksperymentów...”, Papilon 2007.

1. Pokoloruj jednakowo fragmenty zdań, które do siebie pasują. Przy każdym czasowniku napisz w skrócie jego rodzaj.

W tamtym tygodniu na Podhalu

wiał (.....) silny wiatr halny.

Halinka dostała (.....)

zahamował (.....) z piskiem opon.

Na parterze z hałasem

otworzyło się (.....) małe okno.

Pisklątko wyrzuciło (.....)

z hukiem na ziemię.

Niebieski autobus

w porcelanowych filiżankach.

Ciocia podała (.....) herbatę

z gniazda.

Wyrwane z korzeniami drzewo upadło (.....)

elektryczną hulajnogę.

- Uzupełnij zdanie.

Czasowniki w zdaniach powyżej są w liczbie, w czasie

- Podkreśl w zdaniach wyrazy z **h**. Napisz je w kolejności alfabetycznej.

- Ile czasowników jest wśród tych wyrazów z **h**?

1. Oblicz.

$6 \cdot 10 = \dots\dots\dots$	$36 : 6 = \dots\dots\dots$	$6 \cdot 6 = \dots\dots\dots$	$40 : 8 = \dots\dots\dots$
$6 \cdot 7 = \dots\dots\dots$	$49 : 7 = \dots\dots\dots$	$60 : 6 = \dots\dots\dots$	$35 : 7 = \dots\dots\dots$
$9 \cdot 6 = \dots\dots\dots$	$42 : 6 = \dots\dots\dots$	$63 : 9 = \dots\dots\dots$	$32 : 8 = \dots\dots\dots$
$63 : 7 = \dots\dots\dots$	$8 \cdot 7 = \dots\dots\dots$	$35 : 5 = \dots\dots\dots$	$8 \cdot 3 = \dots\dots\dots$

2. Rozdziel podane iloczyny na trzy inne iloczyny według wzoru i je oblicz.

$6 \cdot 8 = 1 \cdot 8 + 2 \cdot 8 + 3 \cdot 8 = 8 + 16 + 24 = 48$

$6 \cdot 8 = \dots\dots\dots$

$7 \cdot 8 = \dots\dots\dots$

$7 \cdot 8 = \dots\dots\dots$

3. Oblicz w pamięci. Uporządkuj wyniki wraz z sylabami w kolejności rosnącej.

$6 \cdot 8 = \dots\dots\dots$	mię	$70 : 7 = \dots\dots\dots$	w
$63 : 7 = \dots\dots\dots$	czysz	$7 \cdot 7 = \dots\dots\dots$	ci.
$7 \cdot 9 = \dots\dots\dots$	wo!	$56 : 7 = \dots\dots\dots$	li
$48 : 8 = \dots\dots\dots$	Świet	$5 \cdot 7 = \dots\dots\dots$	pa
$7 \cdot 8 = \dots\dots\dots$	Bra	$49 : 7 = \dots\dots\dots$	nie

liczby										
sylaby										

Przyjedź do nas, mikołaju Anna Bernat

1. Kiedy za oknami
w śniegu zasną drzewa,
kiedy nad polami wiatr
o zimie śpiewa.

Ref.: Przyjedź do nas, mikołaju,
mikołaju z workiem jak to niebo.
Przywieź radość i zabawki,
i zabawki dla nas, dla każdego,
dla nas, dla każdego.
Przyjedź do nas, mikołaju,
mikołaju na saniach srebrzystych,
niech ci gwiazdy drogę wskażą,
drogę wskażą, gdzie czekamy wszyscy,
gdzie czekamy wszyscy.

2. Usiądź pod choinką,
porozmawiaj z nami
i tak, jak się śniło
obdziel podarkami.

Ref.: Przyjedź do nas, mikołaju...

..... Nuta fa (f)

1. Napisz na pięciolinii podane nuty – od najniższej do najwyższej.

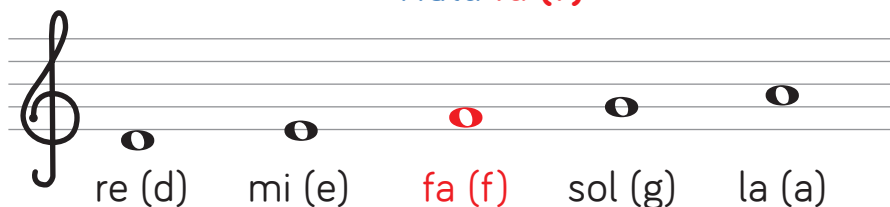
sol re la mi

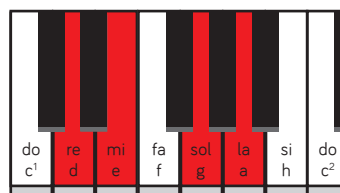
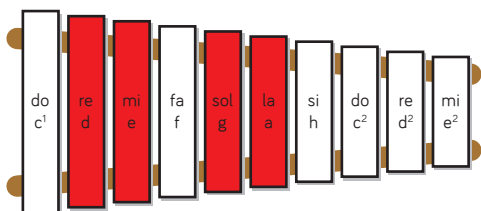
• Zagraj te nuty na dzwoneczkach.

2.

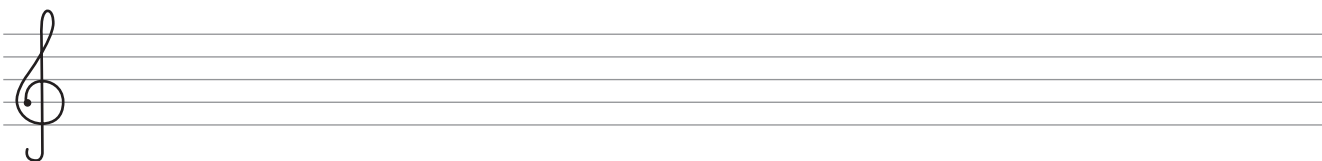
Nuta fa (f)

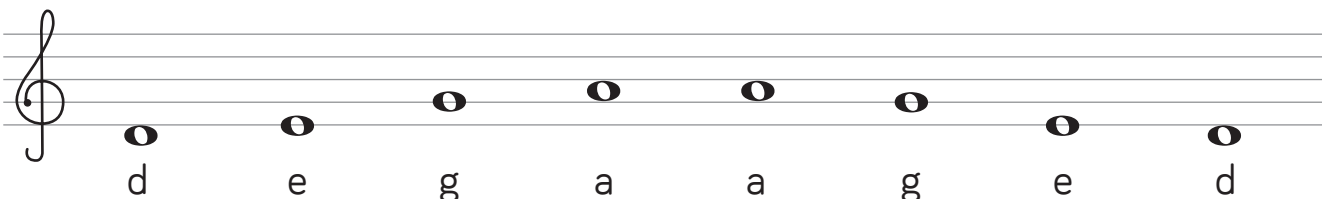
• Pokoloruj na rysunkach dzwoneczków i klawiatury fortepianu miejsce dźwięku fa (f) i go zagraj.

3. Napisz po trzy nuty fa (f) w postaci: całych nut, półnut, ćwierćnut, ósemek.

4. Zagraj na dzwoneczkach podaną melodię.

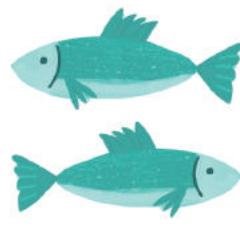
1. Rozwiąż rebus.

rt → zd

n → m

~~ry~~ ć

mi

ż → m

- Napisz w zeszycie, jak rozumiesz rozwiązanie rebusu.

2. Przeczytaj wypowiedzi dzieci. Podane w nawiasach bezokoliczniki zapisz w formie czasowników w czasie przeszłym, w liczbie mnogiej, w odpowiednich rodzajach.

– Pamiętam, że wtedy razem.
(grać)

Celnie do siebie piłkę.
(podawać)

....., ile sił w nogach.
(biegać)

Dlatego ten mecz.
(wygrać)

– Czy pamiętasz, że na tym
(być)

filmie z całą klasą? Dziewczyny
(śmiać się)

z każdego żartu. Potem wszystkie
(pójść)

na rurki z bitą śmietaną.

- W wypowiedziach dzieci odszukaj czasowniki w liczbie pojedynczej. Określ czas i osobę każdego z tych czasowników.

1. Oblicz. Napisz otrzymane wyniki wraz z sylabami w tabeli – od największego do najmniejszego.

$10 \cdot 7 = \dots\dots\dots$	Kto	$4 \cdot 9 = \dots\dots\dots$	kiem	$6 \cdot 7 = \dots\dots\dots$	ni
$6 \cdot 4 = \dots\dots\dots$	w	$40 : 8 = \dots\dots\dots$	ko	$5 \cdot 4 = \dots\dots\dots$	rym
$18 : 2 = \dots\dots\dots$	Kne	$9 \cdot 7 = \dots\dots\dots$	był	$6 \cdot 5 = \dots\dots\dots$	ko
$5 \cdot 7 = \dots\dots\dots$	mi	$42 : 6 = \dots\dots\dots$	del	$18 : 6 = \dots\dots\dots$	wie?
$7 \cdot 3 = \dots\dots\dots$	Sta	$4 \cdot 7 = \dots\dots\dots$	ła	$7 \cdot 7 = \dots\dots\dots$	moc
$8 \cdot 7 = \dots\dots\dots$	po			$3 \cdot 9 = \dots\dots\dots$	ja

liczby									
sylaby									

- Odpowiedz na otrzymane pytanie.

2. Rozwiąż zadanie.

Figurki mikołajów sprzedawane są w pudełkach po 8 sztuk.

Aby zapakować 32 figurki, potrzeba pudełek.

Aby zapakować 48 figurek, potrzeba pudełek.

Aby zapakować 40 figurek, potrzeba pudełek.

Aby zapakować 56 figurek, potrzeba pudełek.

1. Przeczytaj listy dzieci do mikołaja. Powiedz, o co one proszą.

Drogi Mikołaju!

Mam na imię Irek i mam 7 lat. W tym roku proszę Cię o grę komputerową. Mam nadzieję, że mimo wszystko różgi nie dostanę.

Bardzo Cię kocham! Irek

Drogi Mikołaju, w tym roku proszę tylko o jedno, bo mam trudną sytuację w domu. Mój tata jest w Anglii, a ja jestem w Polsce.

Chciałabym go zobaczyć i żeby został na zawsze z nami.

Grażynka

Mam na imię Ewa. Rok temu napisałam Ci, że chciałam mieć nową rodzinę, bo jestem w domu dziecka. Po tygodniu tak się stało – mam nową rodzinę. W tym roku nie chcę żadnych prezentów, tylko proszę Cię o zdrowie, bo ostatnio bardzo ciężko chorowałam na grype.

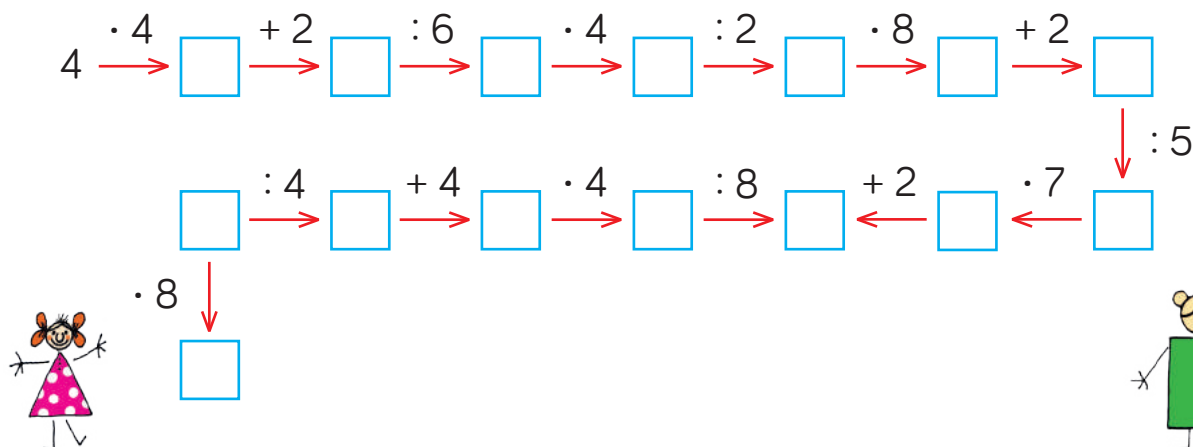
Ewa

Rozwiąż zadania. Odpowiedzi zakoduj zielonym kolorem w tabeli odpowiedzi na dole strony.

- Dziadek Bartka ma 56 lat. Jest 7 razy starszy od wnuka. Ile lat ma Bartek?
3E. 7 lat 1A. 64 lata 3C. 8 lat
 - Brat Bartka, Jacek, jest od niego dwa razy starszy. Ile lat ma Jacek?
3B. 7 lat 1A. 14 lat 2C. 16 lat
 - Siostra chłopców ma tyle lat, ile wynosi iloraz wieku Jacka i Bartka. Ile lat ma siostra chłopców?
3B. 2 lata 6A. 4 lata 5D. 6 lat
 - Mama kupiła na choinkę 48 bombek w pudełkach po 24 bombki. Ile to było pudełek?
5C. 3 pudełka 4A. 2 pudełka 1E. 1 pudełko
 - Jest 14.15. Dziadek ma przyjść do wnuków o 15.00. Za ile to będzie minut?
3D. za 3 kwadransy 4E. za 45 minut 4C. za pół godziny i kwadrans
 - Dziadek obiecał wnuczce, że na zmianę z Bartkiem będą jej czytać bajkę przez 30 minut, każdy po tyle samo minut. Po ile minut będzie czytał bajkę każdy z nich?
4B. po kwadransie
4D. po 15 minut
6A. po pół godziny
 - Liczba 72 jest iloczynem liczb
6C. 9 i 8.
5C. 8 i 9.
6E. 7 i 2.
- Co ci przypomina kształt otrzymany w tabeli odpowiedzi?

	A	B	C	D	E
1					
2					
3					
4					
5					
6					

1. Oblicz.

2. Na placu w centrum Starego Knedelkowa postawiono choinkę, na której mieszkańcy zawiesili 80 bombek w 8 kolorach, po tyle samo w każdym kolorze. Ile było bombek w każdym kolorze?

Rozwiązanie:

Sprawdzenie:

.....

 Odpowiedź:

3. W nocy po choince buszował kot. Gdy dzieci rano sprawdziły, czy wszystkie bombki są całe, okazało się, że stłukły się 3 czerwone bombki. Ile bombek zostało na choince?

Rozwiązanie:

.....

 Odpowiedź:

Ile czerwonych bombek zostało na choince?

Rozwiązanie:

.....

 Odpowiedź:

1. Ułóż i napisz zdania według wzoru. Zamień podane bezokoliczniki na czasowniki w czasie teraźniejszym.

Hania (lubić) .

Bohdan ~~~~ .

Hania lubi banany, a Bohdan nie lubi bananów.

Jaś i Maciek (grać) .

Marek i Iga ~~~~ .

Mariola (malować) .

Antek ~~~~ .

Iza (mieć) .

Olek ~~~~ .

Rozwiązywanie zadań

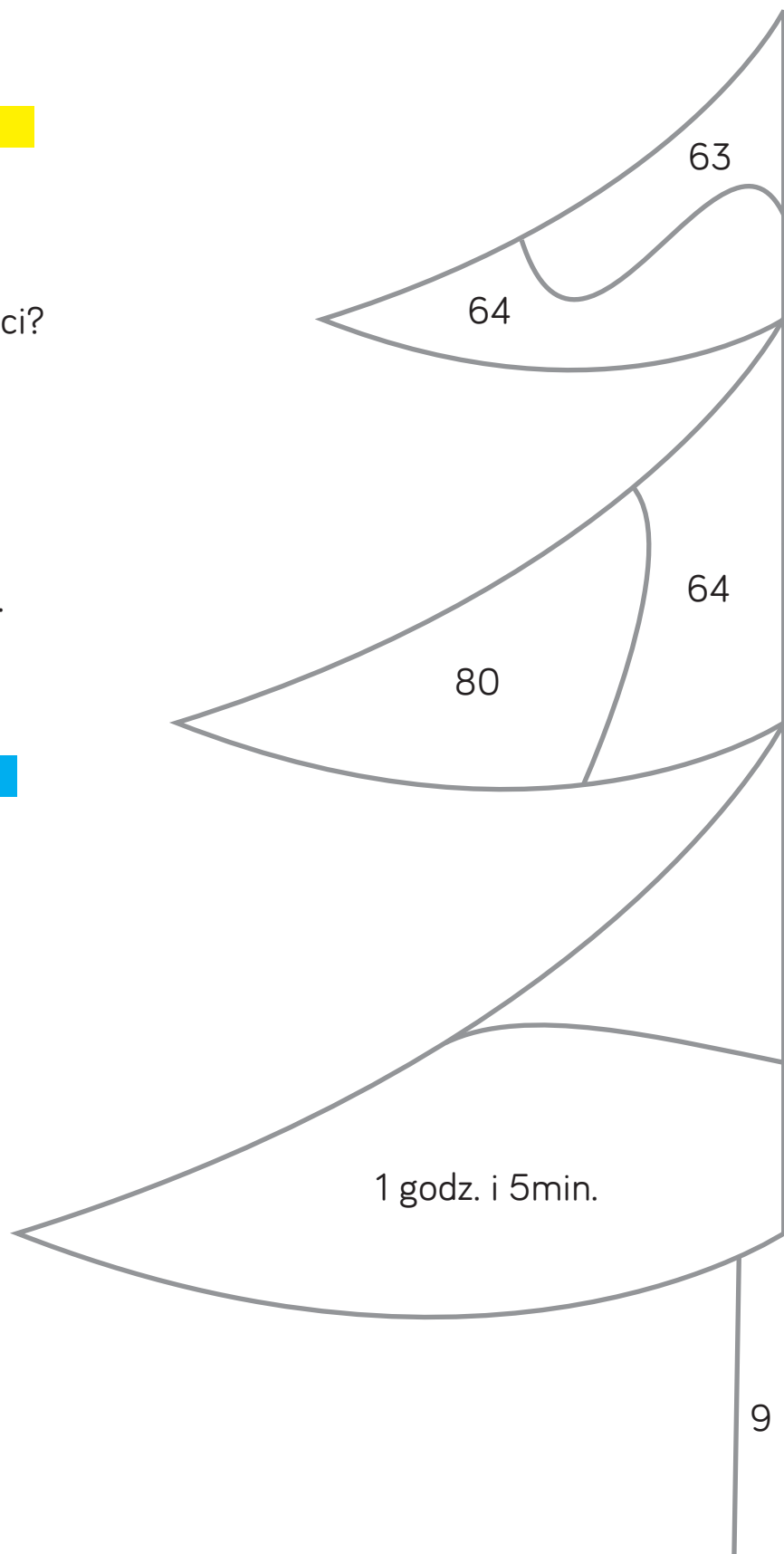
1. Rozwiąż zadania. Pola z właściwymi odpowiedziami pokoloruj wskazanymi kolorami.

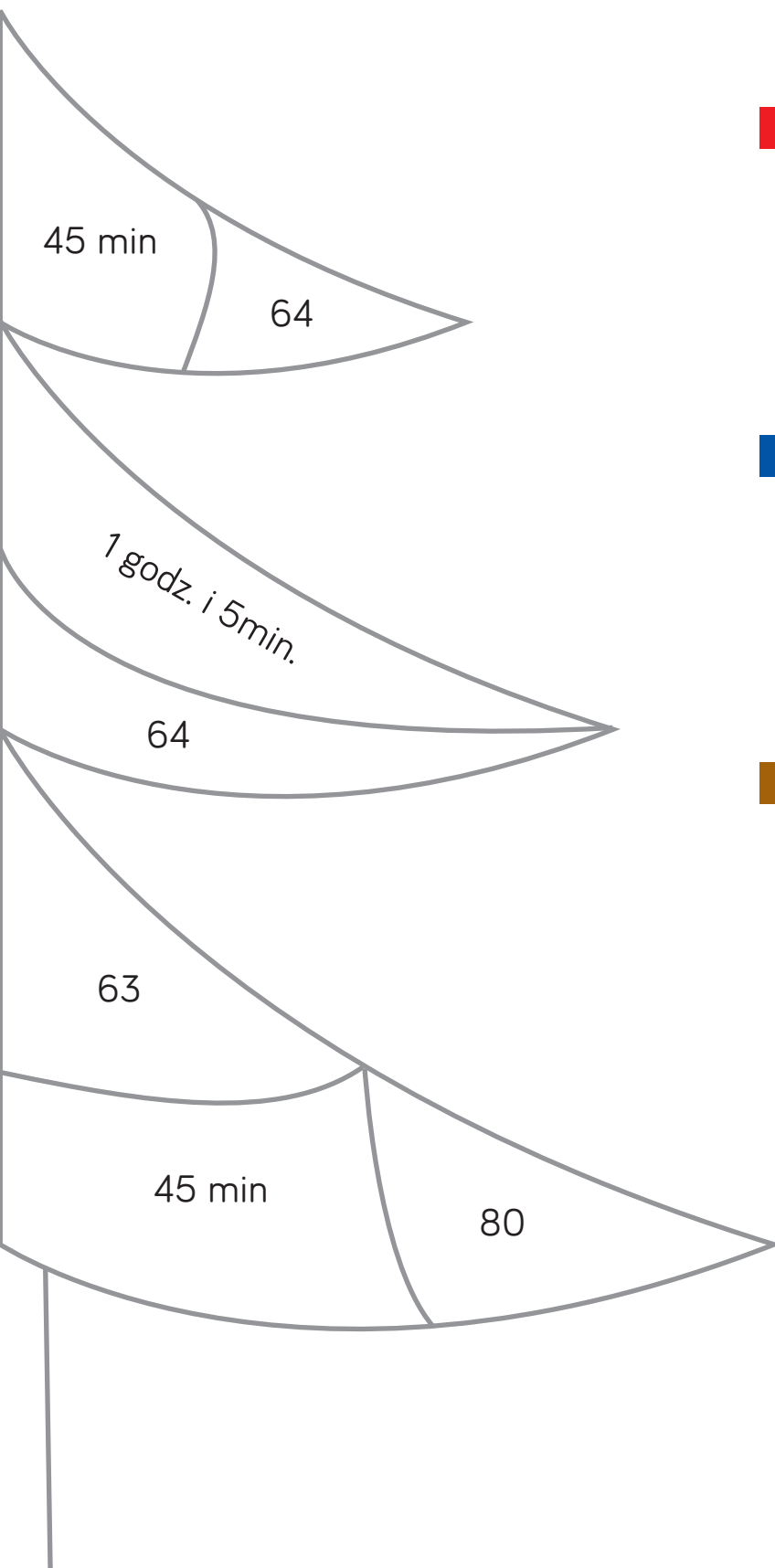
Asia i Hania przez 45 minut ■
spacerowały z psami
ze schroniska, a 20 minut
bawiły się z kotami.
Ile czasu zajęły im te czynności?

Seniorzy z domu opieki, ■
wdzięczni za wizytę dzieci,
przekazali dla nich 8 paczek
ciastek, po 8 ciastek w każdej.
Ile to ciastek?

Do świątecznych stroików ■
dla seniorów dzieci
posrebrzyły 70 szyszek.
Po wyschnięciu okazało się,
że 7 szyszek się zepsuło. Ile
było dobrych szyszek?

- Dorysuj pod choinką prezenty.
Ozdób choinkę.

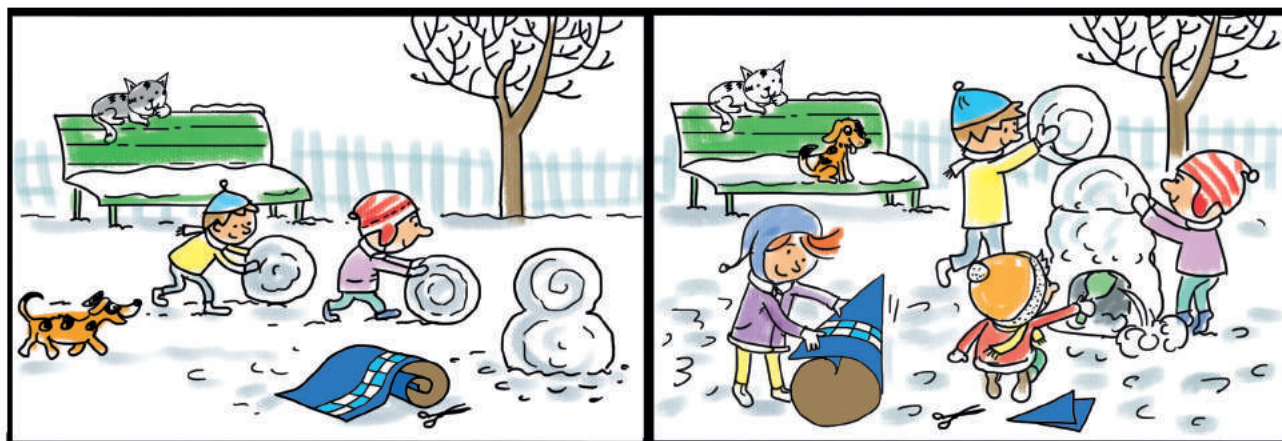

- Dzieci przygotowały na kiermasz 6 torebek soplek, po 5 sztuk w każdej, i 10 torebek soplek po 5 sztuk. Ile to razem soplek?
- Dziewczynki z klasy 3a przez trzy kwadranse uczyły się śpiewać piosenki o mikołaju. Ile to minut?
- Na świąteczny kiermasz 8 klas przygotowało 72 gwiazdki ze słomy, każda klasa po tyle samo. Ile gwiazdek ze słomy przygotowała każda klasa?

1. Przeczytaj tekst.

Dwa lata temu Mila i Olaf adoptowali ze schroniska zwierzęta. Mila – rudego kundelka o imieniu Ares, a Olaf białą kotkę Bajkę. Dzieci kochają swoje zwierzątka. One odwdzięczają się im tym samym. Często razem się bawią. Gdy spadł pierwszy śnieg, dzieci bawiły się ze swoimi zwierzętami na podwórku. Mila narysowała komiks na ten temat.

- Obejrzyj komiks. Wymyśl i dorysuj brakujący obrazek, nadaj tytuł komiksowi. O każdym obrazku napisz w zeszytcie po dwa zdania, tak aby powstało opowiadanie.

..... Fragment kolędy „Lulajże Jezuniu”

1. Przeczytaj notatkę i odpowiedz na pytania.

Kolędy to pieśni opowiadające o narodzinach Chrystusa. Wywodzą się z tradycji ludowych. W późniejszym okresie kolędy tworzyli także wybitni kompozytorzy i poeci.

Pastorałki mają bardziej świecki charakter. Dotyczą życia codziennego. Kolędy i pastorałki są śpiewane w okresie świąt Bożego Narodzenia.

„Lulajże, Jezuniu” to polską kolęda, która ma charakter kołtysanki. Powstała w XVII wieku. Melodię tej kolędy wykorzystał Fryderyk Chopin w jednej ze swoich kompozycji.

- O czym mówią kolędy, a o czym – pastorałki?
- Kiedy śpiewamy kolędy i pastorałki?

2. Naucz się grać na dzwoneczkach fragment kolędy „Lulajże, Jezuniu”.

Lulajże, Jezuniu (fragment)

1. Lu - laj - że, Je - zu - niu, mo - ja pe - reł - ko,

lu - laj, u - lu - bio - ne me pie - ści - deł - ko.

- W zapisie nutowym kolędy otocz pętlami nuty **fa**. Powiedz, jakie wartości mają te nuty.
- Które słowa kolędy nadają jej charakter kołtysanki? Podkreśl w tekście odpowiednie wyrazy.

1. Uczniowie klas trzecich przygotowali upominki świąteczne dla dzieci, które muszą spędzić święta w szpitalu. Zrobili zabawki i kupili słodycze.

Asia, skarbnik klasowy, zrobiła notatki w tabeli.

Zabawki i słodycze	Liczba sztuk
mikołaj z tektury i bibuły	21
renifer z kolorowego papieru	15
aniotek ze srebrnymi skrzydłami	19
lizak	52
paczka wafelków	60
paczka gum rozpuszczalnych	46

- Ile zabawek razem zrobili dzieci?
.....
- Ile najwięcej paczek mogą zrobić dzieci, jeśli w każdym będzie jedna dowolna zabawka i jeden lizak?
- Ile najwięcej paczek mogą zrobić dzieci, jeśli w każdej będzie jedna dowolna zabawka i jedna paczka wafelków?
- Ile najwięcej paczek mogą zrobić dzieci, jeśli w każdej będzie jedna dowolna zabawka, jeden lizak i jedna paczka wafelków?
- Ile najwięcej paczek mogą zrobić dzieci, jeśli w każdej będzie jedna dowolna zabawka, jedna paczka gum, jeden lizak i jedna paczka wafelków?
- Ile paczek z jedną dowolną zabawką i jednym lizakiem im zostanie, jeśli w szpitalu są cztery sale, a w każdej leży 8 dzieci i każde z nich otrzyma taki upominek?
Odpowiedź: Zostanie takich paczek z upominkami.

1. Obejrzyj obrazki gałązek drzew iglastych. Wskaż podobieństwa i różnice między nimi.

Jodła, sosna, świerk

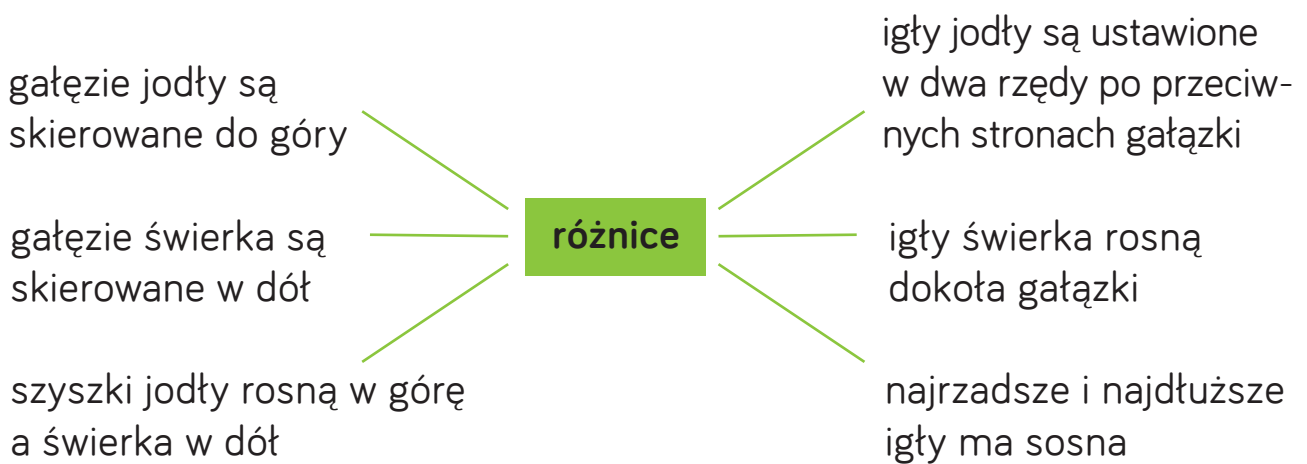
jodła pospolita

sosna pospolita

świerk zwyczajny

• Dowiedz się więcej, z dostępnych źródeł informacji, o tych pięknych drzewach. Podziel się wiedzą z koleżankami i kolegami.

¹ Zimozielony – mający przez całą zimę zielone liście.

1. Oblicz w pamięci. Pokoloruj bombkę zgodnie z kodem.

$5 \cdot 9 =$

$5 \cdot 10 =$

$3 \cdot 7 =$

$8 \cdot 8 =$

$5 \cdot 4 =$

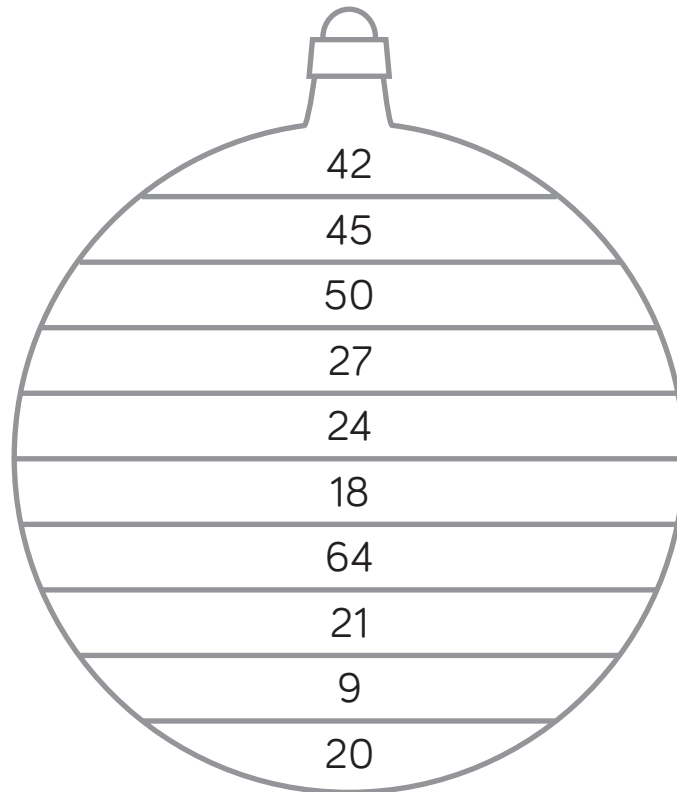
$6 \cdot 4 =$

$6 \cdot 3 =$

$9 \cdot 3 =$

$7 \cdot 6 =$

$3 \cdot 3 =$

2. Rozdziel podany iloczyn na trzy inne iloczyny według wzoru i oblicz.

$6 \cdot 9 = 1 \cdot 9 + 2 \cdot 9 + 3 \cdot 9 = 9 + 18 + 27 = 54$

$7 \cdot 9 =$

3. Rozwiąż zagadki. Zapisz rozwiązania.

- Jakie dwa iloczyny, w których drugi czynnik wynosi 8, mają wynik równy 64?

.....

- Jakie trzy iloczyny, w których drugi czynnik wynosi 7, mają wynik równy 42?

.....

- Jakie cztery iloczyny, w których drugi czynnik wynosi 6, mają wynik równy 48?

.....

2. Oblicz i odpowiedz. Wyniki i odpowiedzi napisz słownie w krzyżówce. Przeczytaj hasło.

6. Wynik mnożenia.

2. Ma trzy boki i trzy kąty.

1. $100 - 98$

9. $60 - 48$

7. $63 : 9$

5. Jedna dziesiątka i cztery jedności to liczba ...

4. Wynik odejmowania.

12. Trzy setki to liczba ...

3. $36 : 9$

13. Wynik dzielenia.

11. $45 : 9$

8. $42 : 7$

10. $64 : 8$

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

1. Rozdziel, według wzoru podane iloczyny na trzy inne iloczyny i oblicz.

$$8 \cdot 9 = 2 \cdot 9 + 3 \cdot 9 + 3 \cdot 9 = 18 + 27 + 27 = 72$$

$$8 \cdot 9 = \dots\dots\dots$$

$$9 \cdot 9 = \dots\dots\dots$$

$$10 \cdot 9 = \dots\dots\dots$$

2. W każdym przykładzie brakuje jednakowych czynników. Jakich? Napisz je.

$$\dots\dots\dots \cdot 8 + \dots\dots\dots \cdot 8 = 80$$

$$\dots\dots\dots \cdot 8 + \dots\dots\dots \cdot 8 + \dots\dots\dots \cdot 8 + \dots\dots\dots \cdot 8 = 96$$

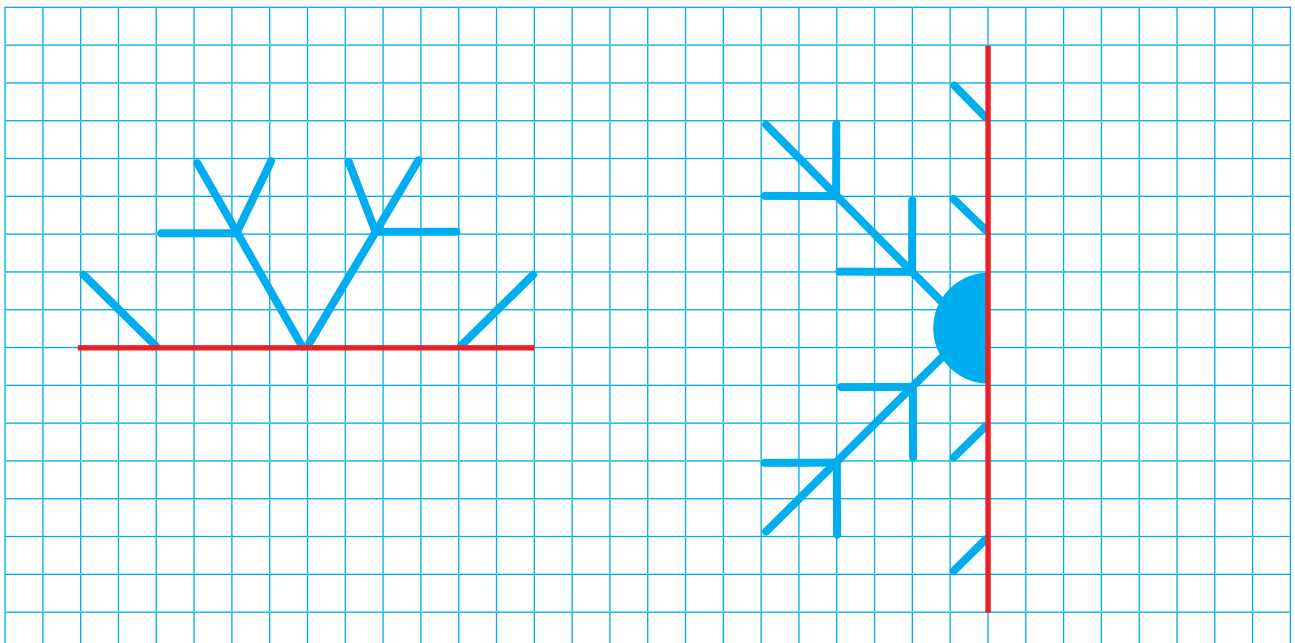
$$\dots\dots\dots \cdot 9 + \dots\dots\dots \cdot 9 = 72$$

$$\dots\dots\dots \cdot 7 + \dots\dots\dots \cdot 7 + \dots\dots\dots \cdot 7 = 84$$

- Objaśnij, swój sposób rozwiązywania tego zadania.

3. Uzpełnij rysunki tak, aby były symetryczne względem czerwonych linii.

1. Zrób ozdobę na choinkę.

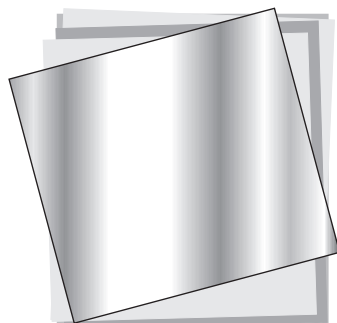
Materiały i narzędzia: folia aluminiowa, klej, nożyczki, długopis, nitka.

1.

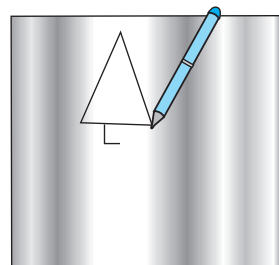
Odetnij duży kawałek folii aluminiowej. Posmaruj klejem w sztyfcie matową stronę folii i złoż ją na pół.

2.

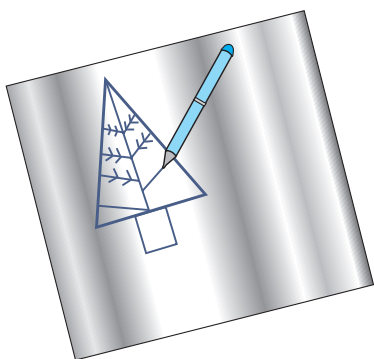
Złożoną folię połóż na kilku warstwach gazet i dobrze ją wygładź.

3.

Narysuj długopisem choinkę złożoną z trójkąta i prostokąta. Mocno dociskaj długopis do folii.

4.

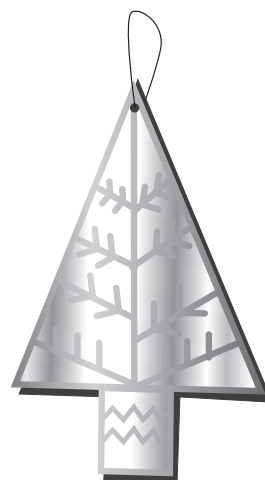
Dorysuj elementy choinki, tak jak pokazano na rysunku.

5.

Odwróć folię i zobacz wypukłe linie, które powstały po drugiej stronie. Narysuj w ten sposób kilka choinek. Wytnij choinki nieco poza zewnętrznymi liniami.

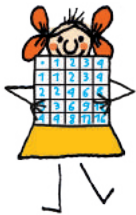
6.

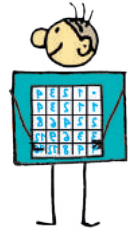
Zrób wieszaczek z nitki i przyklej go taśmą do spodniej części choinki. Możesz tym sposobem wykonać inne ozdoby.

1. Oblicz iloczyny w pamięci i zapisz wyniki w tabeli. Pokoloruj wyniki zgodnie z kodem. Pierwszy czynnik w iloczynach odszukaj w pionie tabeli, a drugi – w poziomie

$10 \cdot 8$	$8 \cdot 9$	$6 \cdot 8$
$8 \cdot 6$	$5 \cdot 8$	$8 \cdot 7$
$7 \cdot 7$	$7 \cdot 8$	$7 \cdot 9$
$8 \cdot 10$	$8 \cdot 8$	$9 \cdot 8$

·	5	6	7	8	9	10
5						
6						
7						
8						
9						
10						

- Napisz w tabeli pozostałe iloczyny.
2. Wybierz z tabeli dwa niepokolorowane iloczyny. Napisz je i sprawdź dwoma sposobami, za pomocą dzielenia.

.....

.....

3. Napisz pytanie i rozwiąż zadanie.
 Na poczcie rozdzielono 72 kartki z życzeniami świątecznymi do 8 przegródek, do każdej po tyle samo.

Pytanie:

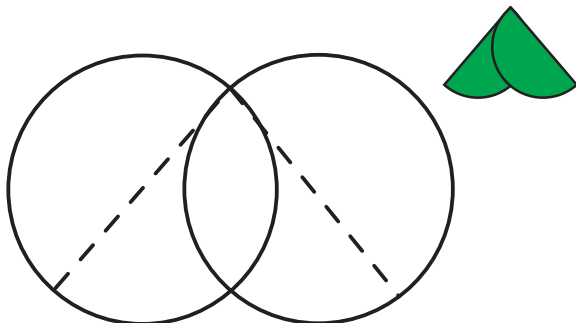
Rozwiązanie:

Odpowiedź:

2. Zrób ozdobną kartkę na noworoczne życzenia.

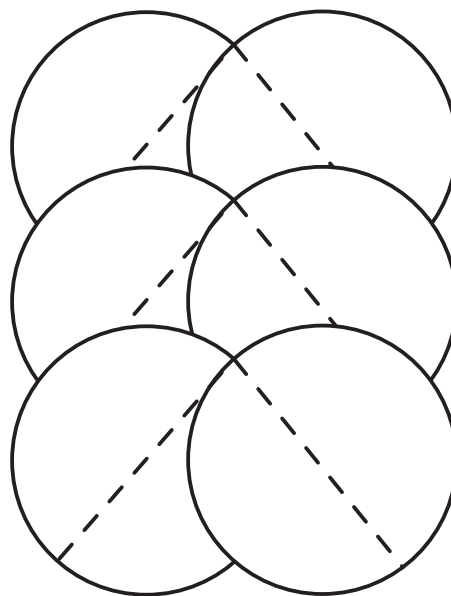
Materiały i narzędzia: nożyczki, klej, papier kolorowy.

1.

Wytnij 6 kótek.
Zegnij każde na pół.
Sklej kółka parami, tak by linie zagięcia z jednej strony się stykały i tworzyły taki kąt jak w kwadracie.

2.

Przyklej kółka parami – jedne pod drugimi, tak jak pokazano na rysunku.

3.

Wytnij pień i przyklej go do choinki.
Naklej na choince ozdoby z kolorowego papieru.

4.

Wytnij tło i przyklej z tyłu choinki.
Na odwrocie choinki napisz życzenia.

To umiem!

UMIEM CZYTAĆ ZE ZROZUMIENIEM. UMIEM ROZWIĄZYWAĆ ZADANIA.

1. Przeczytaj tekst i rozwiąż zadania.

Zagadki

Mama Julii policzyła bombki, które tata przyniósł z piwnicy, i postanowiła sprawdzić, czy jej córka dobrze liczy.

– Julciu, mam dla ciebie zagadkę o naszych bombkach – zawołała do córki, która rysowała w swoim pokoju.

– Słucham, mamusiu! Cieszę się. Wiesz, jak lubię zagadki!

– Mamy 12 muchomorków, 7 bałwanków i po tyle samo szyszek i sopli.

Po ile jest szyszek i sopli, jeśli razem mamy 39 bombek?

Rozwiązanie:

– Mamusiu, mamy 40 bombek! – zawołała wesoło Julia.

– Jak to? – zdziwiła się mama.

– Spójrz, czym Puszek bawi się pod stołem.

– Nie zauważyłam, kiedy ten psotnik wziął jakąś bombkę!

– Mamo, to teraz zagadka dla ciebie. Jaki kształt ma bombka, którą bawi się Puszek, jeśli wiemy, że gdy ją dołożymy do pozostałych, to liczba bombek każdego rodzaju będzie liczbą parzystą?

Odpowiedź:

– Julciu, mam zamiar kupić na choinkę jeszcze 10 bombek: 5 okrągłych i 7 czerwonych. Czy to możliwe? Narysuj rozwiązanie.

– Czy to zadanie ma tylko jedno rozwiązanie?

Tak

Nie

UMIEM WYSZUKAĆ W ZDANIACH CZASOWNIKI, OKREŚLIĆ ICH CZAS, OSOBĘ I LICZBĘ. ROZPOZNAJĘ NIEOSOBOWE FORMY CZASOWNIKÓW.

2. Odszukaj na s. 90 w podręczniku czasowniki zgodnie z podanymi opisami. Zapisz je.

czas przeszły, l. p., r. m., 3. os.	czas przeszły, l. p., r. ż., 3. os.	czas teraźniejszy, l. p., r. ż., 1. os.
czas teraźniejszy, l. m., r. m., 1. os.	czas przeszły, l. p., r. ż., 3. os.	czas teraźniejszy, l. p., r. m., 3. os.

3. Odszukaj na s. 90 dwa bezokoliczniki i utwórz od nich czasowniki w formie osobowej.

.....

• Ułóż i napisz zdania z zapisanymi czasownikami.

4. Podane czasowniki napisz z przeczeniem **nie**.

wypili, skleityśmy, wyskoczyliśmy, dały, odśpiewałyśmy, zatańczyli
rodzaj męskoosobowy

.....

rodzaj niemęskoosobowy

.....

UMIEM MNOŻYĆ I DZIELIĆ, DODAWAĆ I ODEJMOWAĆ W ZAKRESIE 100

1. Oblicz. Napisz wyniki na bombkach – od najmniejszego do największego – wraz z sylabami i przeczytaj hasło.

$9 \cdot 5 - 15 = \dots\dots\dots$

święt!

$41 + 19 + 40 = \dots\dots\dots$

cja

$5 \cdot 5 + 6 = \dots\dots\dots$

ży

$70 - 23 + 3 = \dots\dots\dots$

dak

$27 : 9 + 8 = \dots\dots\dots$

so

$67 - 30 - 4 = \dots\dots\dots$

czy

$35 - 12 - 4 = \dots\dots\dots$

tych

$42 : 7 + 4 = \dots\dots\dots$

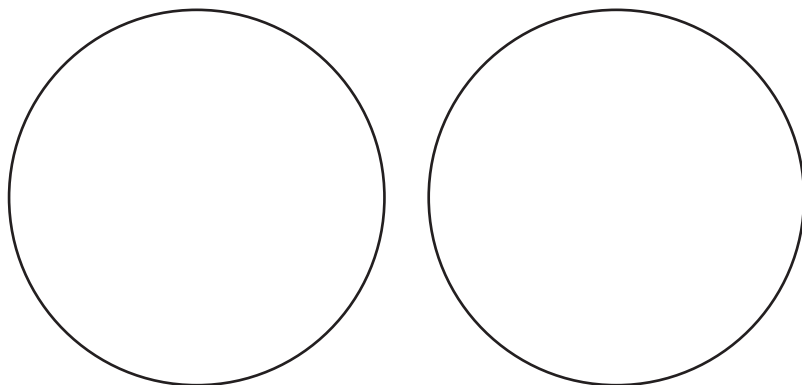
We

$32 + 14 - 5 = \dots\dots\dots$

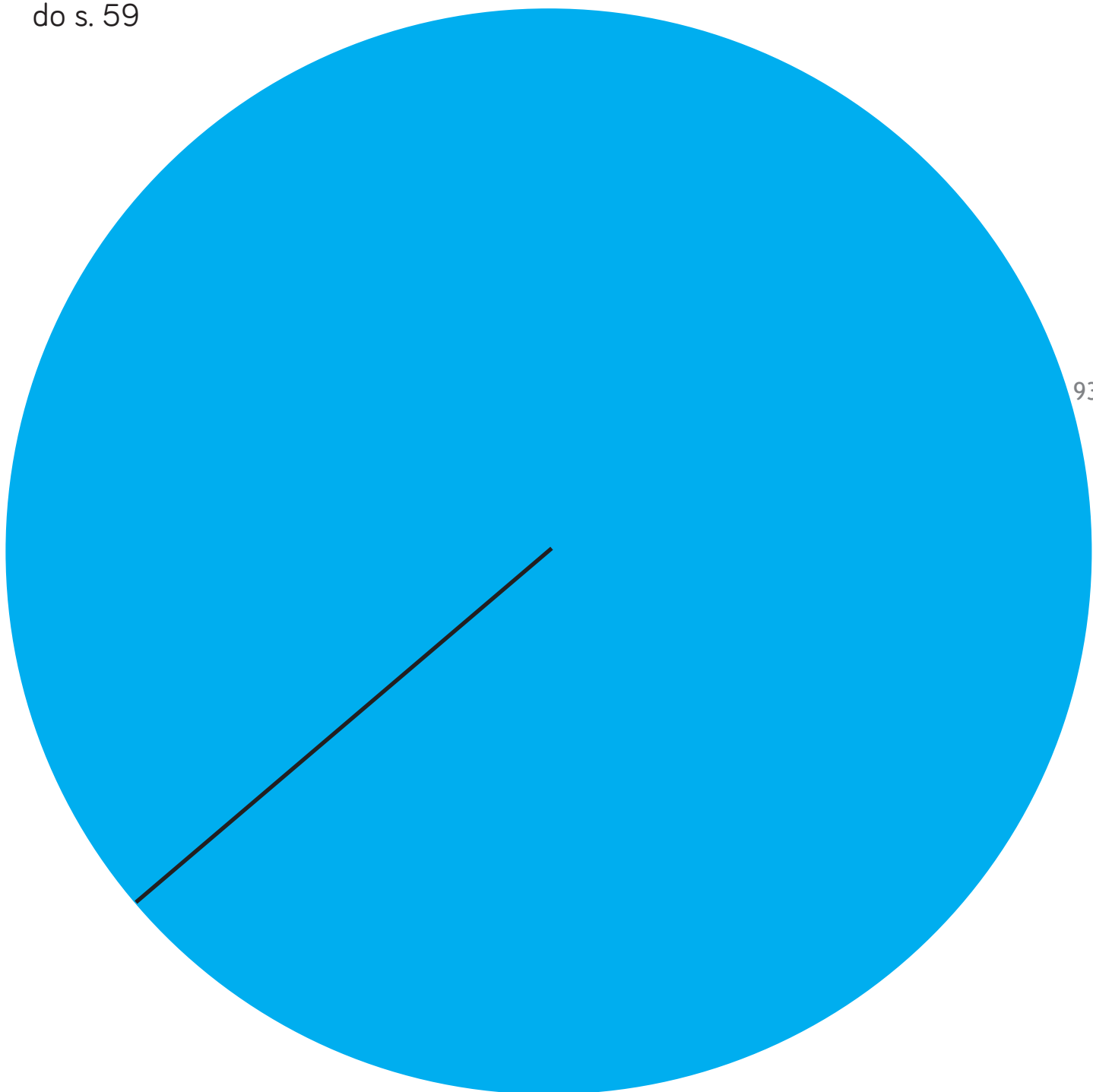
re

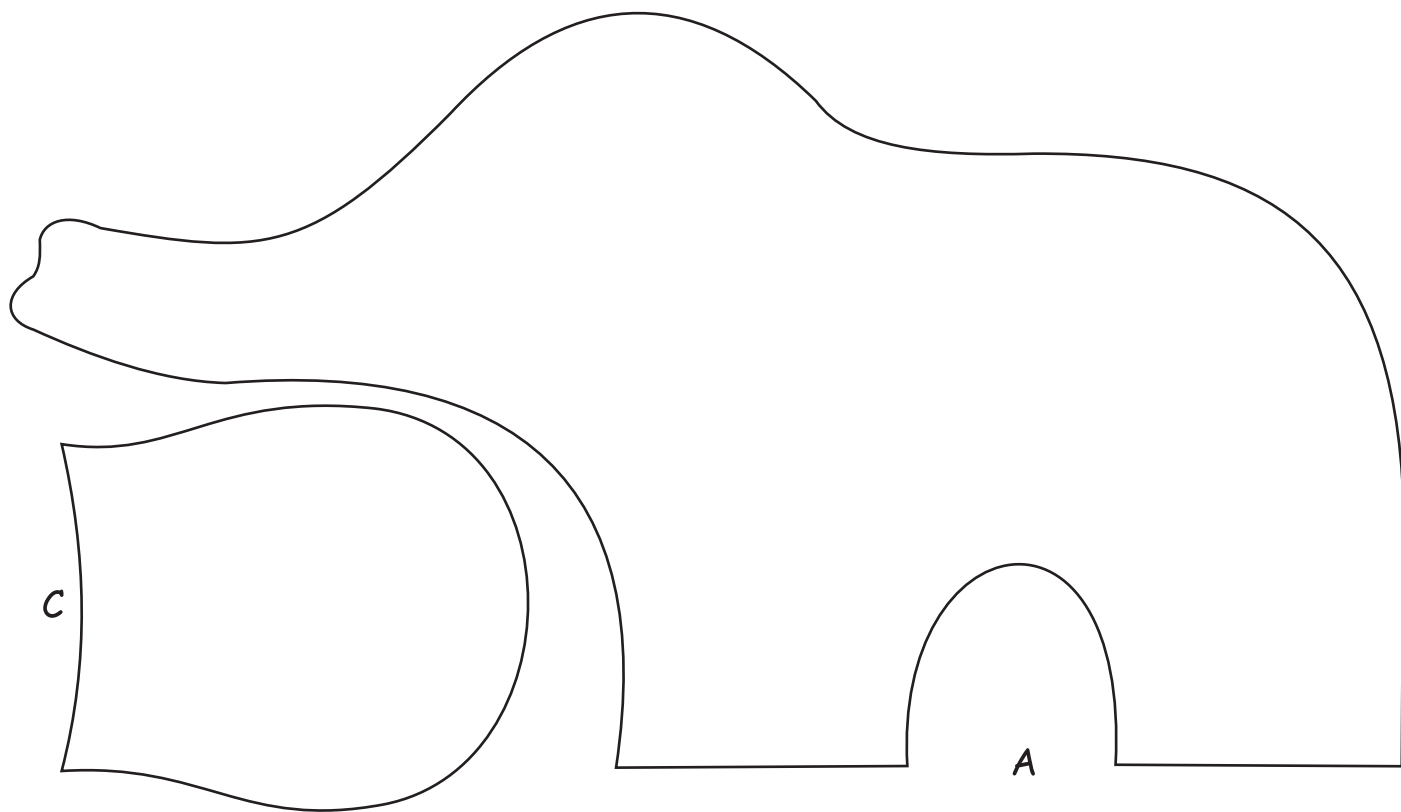
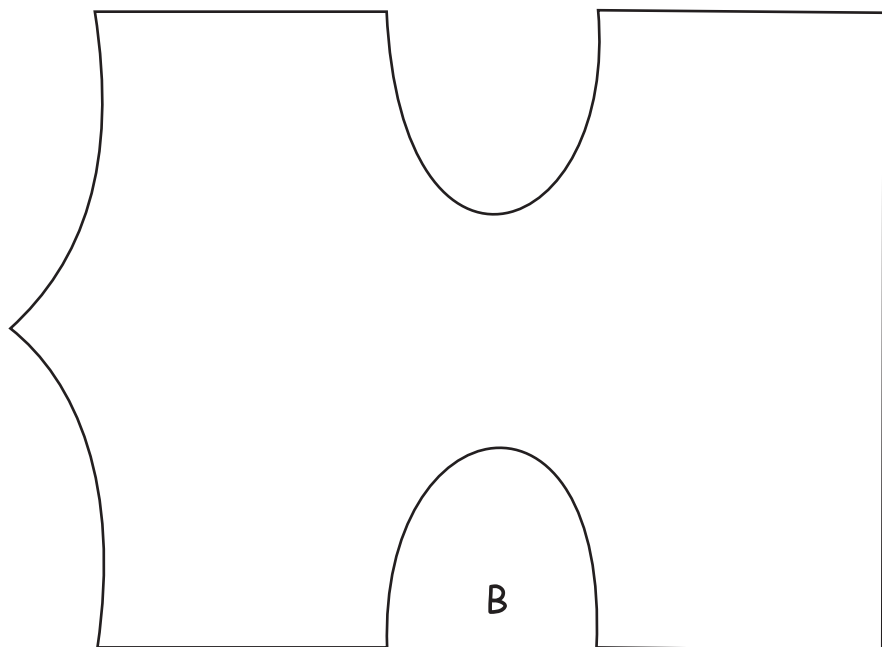

do s. 7

do s. 59

Wykaz dysponentów praw autorskich do obrazów i zdjęć zamieszczonych w publikacji

Shutterstock:

s. 16: IgorZh (Wielki Wybuch), Zakharchuk (wirująca chmura pyłów), Siberian Art (Układ Słoneczny), **s. 19:** whitelook (mazurek), Stanisław Tokarski (krakowiak), **s. 23:** Stanisław Tokarski (polonez), **s. 40:** Mindscape studio (skrzypce), Tanongsak Sangthong (altówka), Venus Angel (kontrabas), Boiko Y (wiolonczela), **s. 42:** J. Lekavicius (kaganek), **s. 43:** paparazza (najstarsza kopalnia koło Krosna), **s. 63:** Marian C (Święty Mikołaj z Mirry), Miles Studio (współczesny mikołaj), **s. 78:** Matvey (anioł), Keith Homan (wafelek), sangkhom sangkakam (renifer), TJ Armer (mikołaj), Elnur (lizaki), correct Picture (aniołek), **s. 79:** Julia-art (gałązka sosny – rysunek), Demidowa R (gałązka jodły – rysunek), Vik-y (gałązka świerku – rysunek).

Inne źródła:

s. 19: TRICOLORS/East News (kujawiak), SPUTNIK/EAST NEWS (oberek), **s. 24:** Domena Publiczna (Jan Matejko: Portret trojga dzieci artysty), **s. 25:** Domena Publiczna (Jan Matejko: Portret syna Jerzego na koniu), **s. 27:** archiwum MAC (słoń), **s. 39:** Domena Publiczna (Rysunek Czesława Moniuszko, W Ubielu Staś Moniuszko z matką, portret Stanisława Moniuszki), **s. 42:** EAST NEWS (Ignacy Łukasiewicz w laboratorium), EAST NEWS (lampa naftowa Ignacego Łukasiewicza), **s. 44:** akg-images/Israel Talby/EAST NEWS (Janusz Korczak z dziećmi).

Ilustratorzy:

Tomasz Kozłowski – s. 49, 50, 66, 73, 78

Artur Nowicki – s. 76, 92 (Archiwum MAC)

Maciej Trzepalka – s. 18, 29, 36, 52, 55, 64, 66, 68 oraz postacie matematyczek

Archiwum MAC – s. 7, 27, 59, 86, 89, 95

Z ortografii będziesz mieć świetne wyniki,
jeśli zapamiętasz, jak pisze się z „nie”
rzeczowniki, przymiotniki i czasowniki!

Przymiotniki w stopniu równym z przeczeniem „nie” pisz łącznie.

nieuważny
nieszczęśliwy

niespokojna
nieostrożna

Rzeczowniki z przeczeniem „nie” pisz łącznie.

nieuwaga
nieszczęście

niepokój
nieostrożność

Czasowniki z przeczeniem „nie” pisz oddzielnie.

nie uważał
nie patrzył

nie wycięła
nie zrobiła

ISBN 978-83-8141-058-8

9 788381 410588

indeks 890735

